

Handelingen 54-55
56-57-58
59-60-61

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1989-1990

Vergaderingen van juli 1990

ACTUELE INTERPELLATIES
ACTUELE VRAGEN
BIJZONDER FONDS VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN
BUITENLANDS BELEID
GEMEENTEFONDS
INTERPELLATIES
MILIEUBELEIDSPLAN EN NATUURONTWIKKELINGSPLAN
ONDERWIJS
POLITIEK VERLOF PERSONEEL VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VLAAMS GEWEST
REKENING VLAAMSE RAAD 1989
VASTE COMMISSIE VOOR TAALTOEZICHT
VLAAMSE COMMISSIE VOOR PREVENTIEF BEDRIJFSBELEID
VLAAMSE VERVOERMAATSCHAPPIJ
VLAAMS FONDS VOOR DE INTEGRATIE VAN KANSARMEN
WERKGELEGENHEID NIET COMMERCIELE SECTOR
WERKINGSBEGROTING VLAAMSE RAAD 1990

Inhoud

Nr. 54 **Donderdag 5 juli 1990**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1931

Ontwerp van decreet houdende opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaams Gewest — 368 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1931
Sprekers : de heren I. Egelmeers, verslaggever, J. Laverge, J. De Roo, mevrouw M. Vogels, mevrouw M. De Meyer en Minister R. De Wulf

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1937
Sprekers : de heer J. Laverge en Minister R. De Wulf

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-II — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Voorstel van resolutie van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan — 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderricht in het secundair onderwijs — 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende invoering van een verplicht lessenpakket „Vlaamse Beweging” in het secundair onderwijs — 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blanpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lesuren lichamelijke opvoeding in het onderwijs — 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lesurenpakket — 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer — 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstschoolen met beperkt leerplan in Brussel — 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artike-

len 6, 9, 10 en 19 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Beyesen c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving — 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig verzenden van omzendbrieven in het onderwijs — 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Interpellaties (Regl. art. 76)
1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs
2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking, blz. 1939
Sprekers : de heren C. Moors, verslaggever, A. Denys, mevrouw A.M. Neyts-Uyttebroeck en Minister D. Coens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1953

Nr. 55 **Donderdag 5 juli 1990**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1955

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-II — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Voorstel van resolutie van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan — 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderricht in het secundair onderwijs — 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende invoering van een verplicht lessenpakket „Vlaamse Beweging”

in het secundair onderwijs — 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blanpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lesuren lichamelijke opvoeding in het onderwijs — 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lesurenpakket — 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer — 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstschoolen met beperkt leerplan in Brussel — 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9, 10 en 19 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Beyesen c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving — 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig verzenden van omzendbrieven in het onderwijs — 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Interpellaties (Regl. art. 76)
1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs
2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking, blz. 1955

Sprekers : de heren M. Van Peel en E. Baldewijns

Werkingsbegroting van de Raad

Beraadslaging en stemming, blz. 1964

Sprekers : de heren C. Moors, verslaggever en J. Cuyvers

Ontwerp van decreet houdende opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaams Gewest — 368 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Aangehouden stemmings, blz. 1965

Spreker : de heer J. Timmermans

Hoofdelijke stemming, blz. 1966

Spreker : mevrouw M. Vogels

Motie van aanbeveling van de heer A. Kempinaire tot besluit van de op 26 juni 1990 behandelde beleidsbrieven betreffende het buitenlands beleid van de Vlaamse Executieve — 372 (1989-1990) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1968

Sprekers : de heren A. Kempinaire en H. Suykerbuyk

Motie van aanbeveling van mevrouw M. P. Kestelijn-Sierens, de heren D. Van der Maelen en H. Candries tot besluit van de op 26 juni 1990 behandelde beleidsbrieven Naar een Vlaams exportbeleid — 308 (1989-1990) — Nr. 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1971

Spreker : de heer J. Laverge

Motie van aanbeveling van de heren H. Suykerbuyk, A. De Beul, en D. Van der melen c.s., tot besluit van de op 26 juni 1990 behandelde beleidsbrieven betreffende het buitenland en extern beleid van de Vlaamse Executieve — 373 (1989-1990) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1972

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-II — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Voorstel van resolutie van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan — 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderwijs in het secundair onderwijs — 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende invoering van een verplicht lessenpakket „Vlaamse Beweging” in het secundair onderwijs — 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blanpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lesuren lichamelijke opvoeding in

het onderwijs

— 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lessenpakket — 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer — 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstscholen met beperkt leerplan in Brussel — 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9, 10 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Beyens c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving — 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig overzenden van omzendingbrieven in het onderwijs — 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Interpellaties (Regl. art. 76)

1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs

2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1974

Sprekers : de heren W. Van Durme, L. Vanhorenbeek, Minister D. Coens, de heren C. Moors, W. Luyten, M. Van Peel, mevrouw N. Maes, de heren G. Annemans, E. Vandersmissen,

R. Garcia, mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck, de heer F. Sarens en mevrouw A. Leysen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2000

Nr. 56

Vrijdag 6 juli 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2001

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs- — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Voorstel van resolutie van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan — 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderwijs in het secundair onderwijs — 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende invoering van een verplicht lessenpakket „Vlaamse Beweging” in het secundair onderwijs — 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blanpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lesuren lichamelijke opvoeding in het onderwijs — 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lessenpakket — 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer — 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstscholen met beperkt leerplan in Brussel — 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9, 10 en 11 van het koninklijk besluit

van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Beyssen c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving — 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig overzenden van omzendingbrieven in het onderwijs — 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Interpellaties (Regl. art. 76)

1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs

2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 2001

Sprekers : de heren Jos Bosmans, A. Denys, C. Moors, Minister D. Coens, mevrouw N. Maes, de heren J. Weyts, F. Vermeiren, E. Van Rompuy, E. Beyssen en M. Van Peel.

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2019

Nr. 57 **Vrijdag 6 juli 1990**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2021

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-II — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Voorstel van resolutie van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan — 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderricht in het secundair onderwijs — 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende invoering van een ver-

plicht lessenpakket „Vlaamse Beweging” in het secundair onderwijs — 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blainpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lesuren lichamelijke opvoeding in het onderwijs — 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lesurenpakket — 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer — 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstschoolen met beperkt leerplan in Brussel — 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9, 10 en 19 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Beyssen c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving — 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig overzenden van omzendingbrieven in het onderwijs — 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Interpellaties (Regl. art. 76)

1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs

2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 2021

Sprekers : de heren L. Vanhorenbeek, C. Moors, Minister D. Coens, de heren E. De Groot, J. Caudron, L. Dhoore, A. Denys, mevrouw N. Maes, mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck en de heer H. Suykerbuyk

Ontwerp van decreet betreffende het Onderwijs-II — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2040

Sprekers : mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck, Minister D. Coens, de heer W. Van Durme, mevrouw N. Maes, de heren C. Moors, E. Baldewijns, F. Dewinter, W. Luyten, M. Van Peel, G. Annemans, J. Geysels en L. Hancké

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2092

Nr. 58 **Maandag 9 juli 1990**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2093

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer E. Gryp tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, en de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de algemene problematiek van de verontreiniging van bodemslib en baggerspecie, blz. 2093

Sprekers : de heren E. Gryp, C. Lisabeth, J. Caudron, A. Denys, Minister T. Kelchtermans en Minister J. Sauwens

Interpellatie van de heer G. Cardoen tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de werkingsproblemen van het Kasteel van Gaasbeek, blz. 2102

Sprekers : de heren G. Cardoen, L. Peeters, E. Van Vaerenbergh, J. Valkeniers en Minister P. Dewael

Interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het programma-aanbod van BRT en VTM, blz. 2105

Sprekers : de heer H. Van Dienderen, Minister P. Dewael, de heren E. Van Rompuy, L. Hancké en L. Dierickx

Motie van aanbeveling, blz. 2112

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de houding van de Executieve

ten opzichte van het verlenen van stemrecht aan EG-onderdanen bij gemeenteraadsverkiezingen in de Lidstaat waar ze verblijven en de gevolgen hiervan voor Vlaams Brabant, blz. 2112

Sprekers : de heren E. Van Vaerenbergh, H. Van Dienderen, H. Suykerbuyk, F. Dielens, G. Annemans, mevrouw M. Vogels, de heer F. Vermeiren en Minister G. Geens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2118

Nr. 59 **Maandag 9 juli 1990**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2119

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vestiging van een huisvuilverbrandingsoven te Grimbergen

Interpellatie van de heer W. Cortois tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vestiging van een huisvuilverbrandingsoven te Grimbergen

Interpellatie van de heer L. Peeters tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting over de vestiging van een huisvuilverbrandingsoven te Grimbergen, blz. 2119

Sprekers : de heren F. Vermeiren, W. Cortois, L. Peeters, W. De Vlieghe, J. Valkeniers en Minister T. Kelchtermans

Motie van aanbeveling, blz. 2132

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs II
— 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Aangehouden stemmingen, blz. 2132

Sprekers : Minister D. Coens, de heer W. Van Durme, mevrouw N. Maes, de heren A. Denys, W. Seeuws en R. Daems

Hoofdelijke stemming, blz. 2154

Sprekers : de heren W. Van Durme en G. Annemans, mevrouw N. Maes, de heer H. De Croo, mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck, de heren E. Baldeuwijns en C. Moors

Ontwerp van decreet tot instelling van een Gemeentefonds
— 329 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Ontwerp van decreet tot instelling van een Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk

Welzijn

— 340 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 2

Ontwerp van decreet tot instelling van een Vlaams Fonds voor de integratie van kansarmen

— 370 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 2158

Sprekers : de heren L. Peeters, H. Van Wambeke, C. Marchand, verslaggevers, E. Vankeirsbilck, E. Van Vaerenbergh, H. De Loor, R. Deswaene, H. Lauwers, Minister J. Lenssens, de heren J. Geysels, W. Luyten, M. Vanhoutte, L. Dhoore, W. Peeters en Minister L. Van den Bossche

Ontwerp van decreet tot instelling van een Gemeentefonds
— 329 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2182

Ontwerp van decreet tot instelling van een Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn

— 340 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2183

Ontwerp van decreet tot instelling van een Vlaams Fonds voor de integratie van kansarmen

— 370 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2184

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van de Vlaamse Gemeenschap afhangen

— 332 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van het Vlaamse Gewest afhangen

— 333 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 2186

Sprekers : de heer J. Van Eetvelt, verslaggever, Minister L. Van den Bossche, de heren M. Capoen, G. Janzegers en R. Vanlerbergh

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van de Vlaamse Gemeenschap afhangen

— 332 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2190

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van het Vlaamse Gewest afhangen

— 333 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2191

Regeling der werkzaamheden, blz. 2191

Nr. 60

Dinsdag 10 juli 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2193

Ontwerp van decreet tot herinrichting van de Vlaamse Commissie voor Preventief Beleid

— 350 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 2193

Sprekers : de heren L. Bril, verslaggever, P. Deprez, C. Lisabeth, F. Vermeiren, Minister N. De Batselier, de heren R. Denys, P. Vangansbeke en F. Aerts

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2210

Spreeker : de heer F. Aerts

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Vervoermaatschappij
— 357 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking, blz. 2212

Sprekers : de heren J. Ansoms, verslaggever en J. Beckers

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2220

Nr. 61

Dinsdag 10 juli 1990
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2221

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over het overlegbeleid met betrekking tot de ambulante welzijnszorg, blz. 2221

Actuele vraag van de heer G. Moens tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de fusie van drie ziekenhuizen in het Limburgse tot Algemeen Ziekenhuis Vesalius, blz. 2222

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de gedeeltelijke ingebruikneming van de afvalwatercollector Tessengerlo-Antwerpen door de NV Antwerpse Waterwerken voor het vervoer van drinkwater, blz. 2222

Actuele vraag van de heer R. Daems tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het gebruiken van asbestcementbuizen door de NV Antwerpse Waterwerken te Deurne en te Borgerhout, blz. 2223

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de situatie van het personeel en de toekomst van BLOSO, blz. 2224

Actuele vraag van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de erkenning van de Vlaamse feestdag, 11 juli, tot een betaalde feestdag voor de Vlaamse Gemeenschap, blz. 2225

Actuele vraag van de heer R. Daems tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de keuze van een financiële instelling voor het behartigen van de Vlaamse thesaurieverrichtingen, blz. 2226

Actuele vraag van de heer H. Van Dienderen tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de winning van berggrind, blz. 2228

Actuele vraag van de heer L. Dierickx tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over het standpunt van de Europese Commissie inzake het subsidiëren van de restauratie van historische gebouwen door de Vlaamse Gemeenschap, blz. 2229

Actuele vraag van de heer H. Van Dienderen tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de bouwaanvraag voor een deel van de uitbreidingswerken aan de nationale luchthaven, blz. 2230

Actuele interpellaties (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de aanwezigheid van migrantenkinderen in het onderwijs, blz. 2230

Sprekers : de heer F. Dewinter, mevrouw M. De Meyer en Minister D. Coens

Actuele interpellatie van de heer J. Dufaux tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de afvalverwerking in Limburg, blz. 2233

Sprekers : de heren J. Dufaux, E. Vandebosch, J. Geysels en Minister T. Kelchtermans

Actuele interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, en de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over het tracé van de Havenweg ten noorden van Antwerpen, blz. 2237

Sprekers : de heer H. Van Dienderen en Minister J. Sauwens

Vaste Commissie voor Taaltoezicht

Voordracht van kandidaten voor de benoeming van vijf vaste en vijf plaatsvervangende leden van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht — Nederlandse afdeling

Verdaging, blz. 2241

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Vervoermaatschappij — 357 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 2241

Sprekers : de heren E. Beysen, J. De Seranno, H. Van Dienderen, Minister J. Sauwens, de heren P. Van Grembergen, M. Didden, A. Denys, W. Luyten, G. Verhofstadt

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2253

Sprekers : de heren H. Van Dienderen, J. De Seranno, A. Denys en P. Van Grembergen

Ontwerp van decreet tot instelling van het Vlaams Gemeentefonds, en tot regeling van een bijzondere dotatie voor sommige gemeenten van het Vlaamse Gewest — 329 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Aangehouden stemmingen, blz. 2261

Spreker : de heer E. Beysen

Hoofdelijke stemming, blz. 2263

Sprekers : de heren J. Geysels en H. Van Dienderen

Ontwerp van decreet tot instelling van een Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn — 340 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 2264

Ontwerp van decreet tot instelling van een Vlaams Fonds voor de integratie van kansarmen — 370 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Aangehouden stemmingen, blz. 2265

Hoofdelijke stemming, blz. 2267

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van de Vlaamse Gemeenschap afhangen — 332 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Hoofdelijke stemming, blz. 2269

Spreker : de heer G. Janzegers

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van het Vlaamse Gewest afhangen

— 333 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 2270

Ontwerp van decreet tot reorganisatie van de Vlaamse Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid

— 350 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Aangehouden stemmingen, blz. 2271

Sprekers : de heer L. Bril en Minister N. De Batselier

Hoofdelijke stemming, blz. 2272

Sprekers : de heren F. Vermeiren en L. Bril

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Vervoermaatschappij — 357 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Aangehouden stemmingen, blz. 2273

Sprekers : de heren J. De Seranno, A. Denys, H. Van Dienderen, H. Coveliers, A. Beckers, L. Hancké, W. Cortois en P. Van Grembergen

Hoofdelijke stemming, blz. 2285

Spreker : de heer H. Van Dienderen

Actuele interpellaties (Regl. art. 77) (Voortzetting)

Actuele interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de aanwezigheid van migrantenkinderen in het onderwijs

Motie van aanbeveling, blz. 2286

Beleidsbrief

Milieubeleidsplan en natuurontwikkelingsplan voor Vlaanderen — Voorstellen voor 1990-1995, ingediend door de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting

Verdaging, blz. 2287

Vakantiewensen, blz. 2287

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2287

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 10 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

A. Steverlynck, W. Taelman, G. Verhaegen ; gezondheidsredenen.

H. Adriaensens, E. Derycke, P. Van Grembergen ; buitenslands.

P. Berben, W. Content, J. Gabriels, W. Peeters, L. Van den Brande, E. Van Vaerenbergh ; ambtsverplichtingen.

R. Deswaene ; familieverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET betreffende het onderwijs-11

– 365 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 9

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan

– 98 (BZ 1988) – Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderricht in het secundair onderwijs

– 190 (1988-1989) – Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer J. Gabriels houdende invoering van een verplicht lessenspakket „Vlaamse Beweging” in het secundair onderwijs

– 195 (1988-1989) – Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer R. Blanpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lessen lichamelijke opvoeding in het onderwijs

– 213 (1988-1989) – Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lessenspakket

– 230 (1988-1989) – Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer

– 234 (1988-1989) – Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstscholen met beperkt leerplan in Brussel

– 280 (1989-1990) – Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie

van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket

– 282 (1989-1990) – Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6,9,10 en 19 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket

– 283 (1989-1990) – Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6,9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket

– 284 (1989-1990) – Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer E. Beysen c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving

– 286 (1989-1990) – Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig verzenden van omzendbrieven in het onderwijs

– 369 (1989-1990) – Nrs. 1 en 2

INTERPELLATIES (Regl. art. 76)

1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs

2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Ge-

Voorzitter

meenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en licha- melijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-11 met de eraan toegevoegde onderwerpen zoals vermeld op de agenda.

Dames en heren, als de heer Denys geen bezwaar heeft, zou ik de heer Bosmans, die heeft gevraagd vanmorgen het eerst te mogen tussenkomen wegens familiale omstandigheden, het woord willen geven. (*Instemming van de heer A. Denys*)

De heer Bosmans heeft het woord.

De heer Jos Bosmans (op de tribune) : Mijnheer Denys, ik dank u omdat u mij de kans geeft als eerste te spreken.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, in de eerste plaats dank en feliciteer ik de verslaggever en het Secretariaat van de Vlaamse Raad met dit omstandig en degelijk verslag dat bovendien in een recordtempo tot stand is gekomen en de besprekingen in de Commissie op een deskundige wijze weergeeft.

In afspraak met mijn collega's uit de CVP-fractie zal ik mijn uiteenzetting bij de bespreking van dit lentedecreet beperken tot de problematiek van de Vlaamse Onderwijsraad.

Mijnheer de Minister, waarschijnlijk bent u ervan overtuigd dat deze VLOR het belangrijkste adviserend instrument zal worden in de Vlaamse Gemeenschap. Het verheugt ons dan ook dat de oprichting ervan in het lentedecreet is opgenomen, omdat het een belangrijke stap is in de in-spraakregeling en de toekomstige organisatie van het onderwijs in Vlaanderen. De oprichting van de Algemene Onderwijsraad in Vlaanderen maakte deel uit van het politiek akkoord van 8 november 1988, inzake de oprichting van de Algemene Raad voor het Gemeenschapsonderwijs en

werd bovendien aangekondigd in de beleidsverklaring van de Vlaamse Regering. In deze beleidsverklaring wordt de samenstelling van de VLOR trouwens al weergegeven, wij lezen met name dat de inrichtende besturen, de ouders en de personeelsleden van de verschillende onderwijsnetten, alsook de sociaal-economische instellingen in deze beleidsadviserende structuur vertegenwoordigd zullen zijn.

Volgens de beleidsverklaring zal deze Raad als hoogste adviserend orgaan advies moeten geven onder meer betreffende de noodzakelijke aanpassing van het onderwijs aan de maatschappelijke evolutie.

Tot op heden was de sector onderwijs inderdaad de enige sector die niet over een algemene adviesraad beschikte. In het decreet worden de drie taken van deze Raad bepaald. Ten eerste, heeft de Onderwijsraad een beleidsadviserende functie. Ten tweede, de VLOR is het aangewezen overlegorgaan tussen al de bij het onderwijs betrokken partijen. Ten derde, deze Raad kan fungeren als opdrachtgever voor onderzoeks- en studieopdrachten. Deze drie taken verenigd in de opdracht van de Raad, beantwoorden aan de verwachtingen van degenen die bij het onderwijs zijn betrokken.

De adviesverlening, de organisatie van het overleg, de mogelijkheid tot het geven van studieopdrachten zijn immers drie dimensies of aspecten die in het onderwijsbeleid het moeten mogelijk maken op een deskundige en systematische wijze de exacte afweging te doen ten bate van deze sector. Deze drie taken vormen één geheel, aangezien de studiefunctie het mogelijk moet maken de adviezen degelijk en wetenschappelijk te onderbouwen.

Deze Raad kan, dank zij het feit dat hij studieopdrachten kan geven, de huidige versnippering van de opdrachten tegen gaan en een betere coördinatie in de onderzoeksopdrachten realiseren. Beleidsgericht en beleidsoriënterend onderzoek zal via de Raad betere kansen krijgen.

Om deze taken naar behoren uit te voeren wordt in het decreet aan de

Raad een rechtspersoonlijkheid sui generis verstrekt. Sommigen vragen zich af waarom deze Raad een rechtspersoonlijkheid moet bekomen. Aangezien hij als opdrachtgever van mogelijk studieopdrachten moet fungeren is het echter wenselijk dat hij, ten opzichte van derden, als zelfstandig orgaan kan optreden en contractuele verbintenissen kan aangaan.

Wat de samenstelling van deze Raad betreft, rijzen er toch een aantal vragen. De VLOR bestaat uit drie delen. Eerst en vooral is er de Algemene Raad, vervolgens de vier deelraden met hun respectievelijke afdelingen. Deze raden zijn per onderwijsniveau vastgesteld voor het lager, het secundair en het hoger onderwijs. Men heeft een speciale Raad voor de Volwassenenvorming. Dan heeft men in deze Raad ook nog de permanente of tijdelijke commissies die volgens de behoefte en de noodzakelijkheid, zullen worden opgericht.

De Algemene Raad bestaat uit 37 leden, pluralistisch samengesteld. Daarin zullen vertegenwoordigers van de ouders, de diverse inrichtende machten van de drie netten, de leerkrachten maar ook — en dat is uitermate belangrijk — externe deskundigen en vertegenwoordigers van de sociaal-economische sector zitting hebben. Wij vinden het positief dat deze laatste in de VLOR zullen worden opgenomen, omdat hierdoor het probleem van de relatie onderwijs-arbeidsmarkt systematisch aan de orde zal worden gesteld. De Algemene Raad zal alle materies behandelen die de hele onderwijssector betreffen of niveau-overschrijdend zijn.

Merkwaardig is echter dat deze VLOR geen adviesbevoegdheid heeft omtrent de begroting van Onderwijs, terwijl de begroting toch het belangrijkste instrument is inzake onderwijsbeleid. Daarentegen heeft de SERV bijvoorbeeld wel adviesbevoegdheid inzake de onderwijsbegroting. Bestaat hier geen tegenstrijdigheid en kan een dergelijke toestand niet leiden tot dichotomie in de benadering tussen enerzijds de adviesbevoegdheid van de SERV en anderzijds de gespecialiseerde Raad die ter zake geen bevoegdheid heeft. Mijs

Jos Bosmans

inziens is dit een belangrijk probleem dat nog verder moet worden besproken.

Ik pleit ervoor dat in het kader van de VLOR een gespecialiseerde commissie zou worden opgericht voor het opvolgen van de onderwijsbegroting. Wij zijn echter wel tegenstander van een mogelijke uitbreiding van de Raad. Zoals u weet, wil de Volksunie ter zake een amendement indienen teneinde deze algemene Raad nog verder uit te breiden. Ik meen dat zulks niet wenselijk is. Inderdaad, op dit ogenblik maken reeds 37 leden deel uit van deze Raad. Een uitbreiding tot 41 of 45 leden brengt bepaalde evenwichten opnieuw in het gedrang. Een Raad van 37 leden is reeds een uitgebreid orgaan.

Het geheel van raden en commissies vormt samen de VLOR. Indien wij het aantal personen deel uitmakend van deze raden en hun respectievelijke afdelingen nog uitbreiden, komen wij tot minstens 200 leden. Trouwens, de Inspectie van Financiën suggereert dat u, mijnheer de Minister, plots 200 adviseurs zou bijkrijgen. Deze 200 personen, vertegenwoordigers van de sector en rechtstreeks betrokkenen, kunnen wel degelijk op het beleid een reële impact hebben. Niemand zal bovendien ontkennen dat men wanneer men deze nieuwe structuren nader bekijkt, inderdaad voor een zeer ingewikkelde instelling komt te staan, die nochtans zeer flexibel en soepel zou moeten functioneren. Deze Raad moet dan ook worden uitgerust met een degelijk functionerend secretariaat wil hij efficiënt en doelgericht kunnen werken.

Over de organisatie en het functioneren van deze Raad rijzen een aantal vragen. Een eerste vraag betreft de verhouding tussen de diverse raden, dus de drie raden volgens de verschillende niveau's, de Raad voor de Volwassenenvorming en de overkoepelende Raad. Hoe ligt precies deze verhouding? Kunnen deze diverse raden, bijvoorbeeld onafhankelijk van de Algemene Raad, studieopdrachten uitbesteden of dient dit te gebeuren in samenspraak met de overkoepelende Raad?

Het lijkt mij noodzakelijk dat de Algemene Raad de coördinatie van de uitbesteding van de studieopdrachten verzekert, zoniet blijft er een uiteenlopende wildgroei mogelijk. Iedere Raad zal immers vanuit zijn belangstelling zijn sector, zijn visie en bekommerring studies willen laten uitvoeren.

Een tweede probleem betreft de verhouding tussen de Raad voor de Basiseducatie en de Raad voor de Volwassenenvorming. Vorige week werd hier de Raad voor de Basiseducatie opgericht. Dat was noodzakelijk. Nu wordt een nieuwe Raad opgericht. De vraag is hoe deze twee Raden zich tot elkaar zullen verhouden, de Raad voor de Volwassenenvorming heeft immers een ruimer werkveld.

Mijnheer de Minister, wij hopen een antwoord te krijgen op deze vraag. In ieder geval moet worden vermeden dat wij in de toekomst dubbel werk krijgen. Een betere organisatie van de voorzieningen in de volwassenenvorming is noodzakelijk. Vernippering van de vele, uiteenlopende initiatieven leiden nu reeds tot een ongecontroleerde wildgroei. Hoe zullen het open hoger onderwijs, het tweedekansonderwijs en het schriftelijk onderwijs op elkaar inwerken en op een gecoördineerde en geconcentreerde wijze op elkaar inspelen? Wij pleiten dus voor een goede coördinatie tussen de Raad voor de Volwassenenvorming en de Raad voor de Basiseducatie. Wij stellen voor dat een aantal leden van de Raad voor de Basiseducatie wordt opgenomen in de Raad van de Volwassenenvorming en omgekeerd, zodat uitwisseling en overleg mogelijk wordt en een dubbel gebruik van budgettaire middelen eventueel wordt vermeden.

Mijnheer de Minister, ik pleit ervoor de bestaande, degelijk functionerende Vlaamse Interuniversitaire Raad, de VLIR, die een onafhankelijke vzw is, te behouden en deze Raad niet te laten opslorpen door de Raad voor het Hoger Onderwijs. Tussen de Raad voor het Hoger Onderwijs Buiten de Universiteit, de HOBu en de VLIR moet een intensief contact worden georganiseerd. Wij zouden het echter jammer vinden indien de

VLIR als het ware zou worden geneutraliseerd door een vorm van invoeging in de Raad voor het Hoger Onderwijs.

De VLIR heeft in het verleden duidelijk en vaak bewezen een degelijke consensus te kunnen bereiken inzake universitair onderwijsbeleid. Het zou jammer zijn indien in de toekomst de tot nu toe gevoerde politiek van de VLIR door dit nieuwe initiatief wordt doorkruist.

Mijnheer de Minister, ik wil tevens uw aandacht vestigen op het probleem van de vertegenwoordiging van bepaalde experimentele scholen, zoals de methodescholen, of van vrije initiatieven, zoals de protestantse scholen in de VLOR. Het is belangrijk ook aandacht te schenken aan deze minoriteiten en experimenten. Inderdaad, in het globale onderwijsbestel moet er ruimte kunnen zijn voor experimenten die het gehele onderwijsbestel kunnen inspireren.

Waarom zouden wij dergelijke problemen niet oplossen door de oprichting van een permanente commissie? Aldus kunnen deze initiatieven op een volwaardige manier bij de VLOR worden betrokken. Deze Commissie zou geregeld overleg kunnen plegen met de overkoepelende Algemene Raad en de specifieke problemen van deze scholen aan de orde brengen.

Buiten de VLOR blijven drie Raden bestaan: de Raad voor de Basiseducatie, de Raad voor het Maritiem Onderwijs en de Raad voor het Pluralistisch Onderwijs. Dit is een bewuste politieke keuze die wij kunnen aanvaarden. Er zou echter een gestructureerd overleg moeten worden georganiseerd tussen de VLOR en deze drie Raden.

De oprichting van deze Algemene Raad met afdelingen per onderwijsniveau maakt door de afschaffing van de bestaande commissies en de verschillende Hoge Raden een rationalisatie mogelijk. Nochtans zijn sommige categorisch gekant tegen de afschaffing van de Hoge Raad voor het Buitengewoon Onderwijs en vragen integendeel continuïteit omwille van de aard van het buitengewoon onder-

Jos Bosmans

wijs en de problemen van de kinderen die hier aan bod komen.

Mijnheer de Minister, het is noodzakelijk om in een uitvoeringsbesluit in verband met de werking van de VLOR een gestructureerd overleg en de permanente coördinatie in te schrijven tussen de afdelingen buitengewoon onderwijs respectievelijk van de Raad voor het Lager Onderwijs en van de Raad voor het Secundair Onderwijs. Op die manier zal er de facto toch een gespecialiseerde Raad voor het Buitengewoon Onderwijs functioneren en zal er geen sprake zijn van ondergeschiktheid van de afdeling buitengewoon onderwijs aan de Raad voor het Lager Onderwijs, zoals dat nu door de betrokkenen wordt aangevoeld. Zij pleiten dus voor integratie via een dergelijk structureel overleg.

Mijnheer de Minister, wij kennen uw belangstelling voor het buitengewoon onderwijs. Dat hebt u in het verleden geregeld bewezen, vooral toen er sprake was van besparingen. Toen is deze sector nagenoeg integraal aan de besparingsmaatregelen ontsnapt. Ik ben ervan overtuigd dat dit door de beleidsmensen van de drie netten gestelde probleem gemakkelijk zal kunnen worden opgelost wanneer zij op deze wijze in de Algemene Onderwijsraad, in de VLOR, kunnen worden vertegenwoordigd. Het kan niet moeilijk zijn om een dergelijke geïntegreerde werking te realiseren. Er mag immers voor het buitengewoon onderwijs geen breuk ontstaan, noch met de vroegere advisering van de Hoge Raad voor het Buitengewoon Onderwijs — die heeft altijd zeer goed gefunctioneerd — noch in de zorgverlening van het gehandicapte kind, noch in de studieopdrachten tussen de twee afdelingen van de Raad van het Lager en het Secundair Onderwijs door een nieuwe aanpak.

Mijnheer de Minister, in het decreet vinden wij niets terug van de oprichting van een Permanente Commissie voor het Europees Onderwijsbeleid. Nochtans is het uw bekommernis om het onderwijsbeleid aan te passen aan de Europese realiteit. Een sociaal en

cultureel één gemaakt — ook op het vlak van onderwijs — Europa, wordt elke dag meer reëel. Ik herinner er trouwens aan dat in Vlaanderen de belangstelling voor de Erasmusprogramma's groot is, wat bewijst dat het Europees onderwijsbeleid meer en meer gestalte krijgt.

Het onderwijsbeleid moet dan ook op een meer systematische wijze naar de Europese realiteit worden georiënteerd. Om dit mogelijk te maken, lijkt het mij noodzakelijk dat de Minister een commissie in het kader van de VLOR opricht die gelast wordt met de opdracht om een Europees onderwijsbeleid — dat ongetwijfeld op vele terreinen zijn invloed zal hebben — te bestuderen, te evalueren en zelfs te anticiperen. Deze commissie zal de Executieve van groot nut kunnen zijn.

Mijnheer de Minister, zoals de SERV voor het sociaal-economisch leven in Vlaanderen het aangewezen adviesorgaan werd, dat zijn degelijkheid heeft bewezen, zo zal de VLOR de uitgesproken instantie worden om de studie, het overleg en de adviesverlening voor het onderwijs te organiseren.

De noodzakelijke vernieuwingen in het onderwijs, de noodzakelijke aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt, 'de coördinatie tussen de verschillende educatieve systemen zullen in de toekomst via deze VLOR kunnen worden georganiseerd. Met een beperkte staf van bekwame ambtenaren kan deze Raad deze belangrijke rol in de toekomst vervullen. Wel wil ik wijzen op twee mogelijke trends, twee mogelijke risico's of gevaren bij de uitbouw van de VLOR.

Mijnheer de Minister, deze Onderwijsraad mag in geen geval een bureaucratische instelling worden die naast de administratie een eigen leven zou kunnen gaan leiden. Dat gevaar bestaat en het werd door de administratie onderkend. Ik denk dat de administratie die haar eigen opdracht heeft, zowel inzake beleidsvoorbereiding als de beleidsuitvoering, deze opdracht moet kunnen blijven vervullen. De relatie tussen de Minister en de administratie mag

niet worden verbroken of gereduceerd.

Een tweede mogelijke trend betreft het feit dat deze Raad ook geen beslissingsorgaan mag worden dat in de praktijk in de plaats van de Minister beslissingen zou nemen en in feite het beleid zou bepalen. Gezien de zeer uitgebreide samenstelling waarin al de rechtstreeks betrokkenen uit het onderwijs zitting zullen hebben, gezien de mogelijke slagkracht, precies omdat het belanghebbende en geïnteresseerde deskundigen zijn, en tevens gezien de inbreng van externe deskundigen uit diverse onderzoeksinstellingen, zou deze Raad een dusdanig maatschappelijk en politiek gewicht kunnen ontwikkelen dat hij zowel „deze Vlaamse Raad” als de Onderwijsminister op bepaalde opties zou kunnen vastpinnen en bepaalde oriëntaties opdringen, wars van het beleid dat de Vlaamse Raad of de Minister zelf wensen te voeren. Dat mag geenszins gebeuren. Er mag geen stille of sluipende verschuiving van beslissingsbevoegdheid naar dergelijk adviesorgaan plaatshebben.

Het is de Vlaamse Raad die als democratisch verkozen instelling de uiteindelijke beslissingen zal nemen. De Onderwijsraad is en blijft een adviesorgaan en mag niet als alibi worden aangewend om bepaalde politieke standpunten te verdoezelen. In de praktijk gebeurt dit soms wel in andere sectoren. Deze Raad mag geenszins evolueren naar een soort van Vlaamse Schoolpactcommissie die het onderwijsbeleid in de praktijk zou determineren, zelfs tegen de Minister in.

Mijnheer de Minister, ik heb nog een bedenking die toch de moeite waard is om hier te worden geformuleerd. Wij wensen geen nieuwe onderwijs- of schoolpactcommissie. Ik denk dat wij daarmee in het verleden voldoende, zowel positieve als negatieve, ervaringen hebben gehad. Deze Raad mag deze functie niet op Vlaams niveau overnemen.

Mijnheer de Minister, ik wil thans eindigen met een heel ander punt, met name de mogelijkheid die in het Hageland werd geboden om nieuwe initiatieven te nemen in verband met

Jos Bosmans

het onderwijs voor sociale promotie. Als vertegenwoordiger van deze kleine regio wil ik u en alle partijen bedanken voor het feit dat ons amendement, dat in deze mogelijkheid voorziet, in de Commissie eenparig werd aangenomen. U weet dat, naast de drie erkende ontwikkelingszones, de kleine regio van het Hageland, in het kader van de EG-richtlijn 5B, als plattelandszone werd erkend. De EEG zal ook belangrijke kredieten ter beschikking stellen ter ondersteuning van onze initiatieven op het vlak van onderwijs en vorming.

Mijnheer de Minister, ik verheug er mij over dat het Hageland dank zij dit amendement op het terrein van de sociale promotie zijn achterstand kan inlopen. Namens alle mensen van het Hageland zijn wij er dankbaar voor dat deze mogelijkheid in het nieuwe lentedecreet wordt voorzien.

De VLOR is het orgaan om in de toekomst een degelijk en aangepast onderwijsbeleid te voeren. Ik ben er vast van overtuigd dat dit lentedecreet de mogelijkheid schept ook op dat terrein innoverend te werken en ons toekomstig onderwijsbeleid degelijk+ te stofferen, wetenschappelijk te onderbouwen en politiek ook effectief waar te maken (**Applaus bij de meerderheid**)

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, mijn uiteenzetting zal vrij bondig zijn, aangezien collega Beysen straks, als lid van de Commissie, meer uitgebreid zal ingaan op een aantal punten, die de PVV verder wil bestrijden, onder meer via het indienen van amendementen tijdens de artikelsgewijze bespreking.

Persoonlijk wens ik drie punten te behandelen. Eerst en vooral de uitgeholde inspraakregeling, zoals deze voorzien is voor het vrij gesubsidieerd onderwijs. Ten tweede, de discussie over het eenheidstype in het traditioneel onderwijs. Ten derde, de

Vlaamse Onderwijsraad — waarover ook collega Bosmans heeft gesproken — en meer specifiek hoe de vertegenwoordiging van het vrij niet-confessioneel onderwijs, evenals de onderwijsminoriteiten, zoals het protestants onderwijs en de Steinerscholen, in de Vlaamse Onderwijsraad, kan worden voorzien.

Collega Beysen zal uitgebreid ingaan op de betekenis die wij hechten aan de Onderwijsraad zelf.

Alvorens op deze drie punten in te gaan, wens ik mijn gevoel over dit debat weer te geven. Het is weliswaar een gevoel van iemand die geen vakdeskundige ter zake is. Ik ben geen lid van de Commissie voor Onderwijs, maar ik meen, aangezien wij hier een zeer belangrijk decreet behandelen dat een materie vormt die bijna de helft beslaat van de totale begroting van de Vlaamse Raad, dat niet enkel de commissieleden in deze bespreking het woord moeten voeren.

Het is mij opgevallen dat er een zeer grote onverschilligheid en gelatenheid heerst, vooral bij de leden van de meerderheid, wanneer wij hier over dit zogenaamde dinosaurusdecreet discussiëren. Zelden in een debat heb ik vastgesteld dat er een dergelijk groot verschil bestaat tussen wat men eigenlijk denkt en voelt en tussen wat men in de wandelgangen hoort en wat officieel op de tribune wordt verklaard.

De heer C. Moors : Mijnheer Denys, mag ik er u op wijzen dat wij in de Commissie 42 uren aan de bespreking van dit decreet hebben besteed. Het werd ook zeer open en grondig besproken, rekening houdend met de gevoeligheden die buiten de Raad leven.

Wij hebben er trouwens op gewezen dat wij zeer veel groepen hebben ontvangen, wat eveneens zes uren in beslag heeft genomen. Al dit werk werd thans vertaald in het lentedecreet. In het parlementaire werk van de commissie was de bezorgdheid merkbaar nopens wat bij de leden en wat buiten de gemeenschap leeft. Ik denk dat er weinig vergaderingen zijn waar men zo uitvoerig analyses heeft gemaakt.

Wanneer dat dan allemaal gebeurd is, dan dient men dat ook in de Raad te erkennen. Ik denk niet dat wij er goed aan doen door te zeggen dat wij de zaak thans niet meer volgen en dat wij ons ongevoelig tegenover deze problematiek opstellen. Als Raad doen wij ons tekort wanneer wij dat hier zelf op die wijze voorstellen. Daartegen protesteer ik.

De heer A. Denys : Mijnheer Moors, u hebt mij wat te vroeg onderbroken. Ik geef grif toe dat er in de Commissie zeer goed werk werd geleverd. Ik stel alleen vast dat er een kloof is tussen wat op de tribune wordt gezegd en wat men hoort in de wandelgangen over de inhoud van dit ontwerp. Zelfs bij de leden van de meerderheid valt die dubbelzinnige houding op. Ik heb het niet over de uren die in de Commissie werden gediscussieerd noch over de grondigheid van de discussie. (**Onderbrekingen door de heer C. Moors**)

Mijnheer Moors, geef mij de kans die dubbelzinnige houding met drie voorbeelden te bewijzen. Op deze tribune komt nooit iemand openlijk zeggen dat de officiële Minister van Onderwijs eigenlijk maar een halve of zelfs maar een kwart Minister is. Het onderwijsbeleid van de Executieve wordt niet alleen bepaald door Minister Coens maar ook door Minister Van den Bossche. En voor het vrij onderwijs is het vooral de Guimardstraat die dicteert wat er moet gebeuren. Iedereen weet dat, maar dat wordt hier nooit toegegeven.

Minister D. Coens : Vertel dat in het dorpscafé.

De heer A. Denys : Mijnheer Coens, ik ken uw tactiek. Als iemand het aandurft u te bekritisieren, dan reageert u altijd met te zeggen dat hij er niets van kent. Als de onderwijswereld in rep en roer staat, dan wijt u dat aan de pers. Dan spreekt u van indoctrinatie. Ik ben niet deskundig op onderwijsgebied . . .

Minister D. Coens : Dat is duidelijk.

De heer A. Denys : . . . ik wil alleen spreken over de gevoelens die tot uiting komen in de wandelgangen. Ik geef een tweede voorbeeld.

Minister D. Coens : Even goedkoop als het vorige.

De heer A. Denys : Niemand durft hier openlijk te zeggen waarom de Volksunie geen weerstand meer biedt tegen het fatale systeem dat u invoert voor het kunstonderwijs. De reden is eenvoudig.

De Kunstacademie van Sint-Niklaas, de gemeente van de woordvoerder van de Volksunie, wordt bevoordeeld door de nieuwe regeling. Iedereen weet dat, maar niemand durft het openlijk te zeggen. (**Protest van mevrouw N. Maes**)

Ik weet dat zo'n uitspraken pijn doen, maar ik vind dat men in een debat als dit moet durven zeggen wat men denkt en voelt. (**Protest van mevrouw N. Maes**)

Ik geef een derde voorbeeld. Niemand durft hier openlijk te spreken over de reden waarom collega Laridon de SP verlaat. Niemand durft te zeggen waarom hij dit debat niet bijwoont. Collega Laridon is niet afwezig omdat hij tegen dit decreet is. Wie

Mevrouw N. Maes (VU) had aandacht voor het secundair kunstonderwijs

hem kent weet dat hij voldoende mans is en voldoende principes heeft en dat hij die hier zou durven te verdedigen, in tegenstelling tot zijn collega Baldewijns die sedert 1988 onherkenbaar is geworden. Als wij hem in dit debat niet zien, dan is dat omdat de redenen van zijn ontslag elders moeten worden gezocht. De heer Laridon neemt ontslag uit zijn partij omdat zijn partijgenoot in de Executieve zijn werk niet doet. Minister Van den Bossche verkwaanselt het gemeenschapsonderwijs en houdt zich met allerlei ludieke toestanden bezig.

Minister D. Coens : Wat u nu zegt is strijdig met uw eerste voorbeeld.

De heer A. Denys : Collega's, ik stel vast dat men in openbare vergadering niet durft zeggen wat men denkt en voelt. (**Protest van de heer C. Moors**)

De Voorzitter : Ons Reglement bepaalt dat onderbrekingen zijn toegelaten. Maakt u uw zin af, mijnheer Denys, dan geef ik graag het woord aan mevrouw Maes en de heer Moors en aan al degenen die er om verzoeken. Al dat geschreeuw brengt het debat geen baat bij.

De heer A. Denys : Ik ben tolerant inzake onderbrekingen, mijnheer de Voorzitter. Maar, dan verschieten vele collega's dat **Manu Ruys** vandaag in De Standaard schrijft dat de spoeling dun is van de parlementsleden die hun ideeën naar voren brengen.

Ik ben voor types zoals de heer Laridon. Ik ben niet altijd akkoord met zijn opinie. Er is soms een grote afstand tussen onze ideeën. Hij durft ten minste zeggen wat hij meent. Dat leidt tot een open discussie wat ons tot klare afspraken brengt. Dat verrijkt de werking van het Parlement.

De Voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer de Voorzitter, ik vraag het woord voor een persoonlijk feit. De heer Denys beledigt mij en ik zal hem zeggen waarom.

Inzake het kunstonderwijs, mijnheer Denys, heb ik hier altijd mijn mening gezegd, omdat ik ook wist waarover

ik sprak. Dat kan niet van iedereen worden gezegd.

Ik heb in 1987, toen de veralgemeende hervorming van het kunstonderwijs werd gevraagd, op de tribune de onrust vertolkt van de sector, niet van mijn eigen stad en niet van de Muziekacademie van Sint-Niklaas, want die was toen voorbereid om in het experiment te worden ingeschakeld. Zij heeft dat ook gedaan. Ik vond echter dat, wat wij als grote school konden doen, niet maatgevend moest zijn voor de andere instellingen. Daarom heb ik ervoor gepleit het experiment te evalueren. Dat hebben we intussen gedaan. Dat betekent dat wij al de voordelen die wij hadden kunnen krijgen reeds gekregen hebben, mijnheer Denys. Ik moet daar niet voor pleiten. Wij kregen die in 1987. Wij hebben ongeveer honderd, niet altijd voltijdse nieuwe leraars, kunnen inschakelen. Wij hebben een bloeiende school en wij hebben het experiment mee geëvalueerd op het terrein en in de administratie, samen met de andere scholen en in dialoog met de leraars. Wij hebben ook een oudervereniging opgericht.

Ik heb daaruit eerlijk de conclusie getrokken dat de hervorming goed is voorbereid, maar ik besef dat wij met meer budgettaire middelen nog meer zouden kunnen beantwoorden aan de pedagogische bekommelingen in de sector.

Ik heb echter ook moeten vaststellen, mijnheer Denys, dat het gesprek een dovemans gesprek is gebleven tussen voor- en tegenstanders.

Ik heb in alle eerlijkheid gezegd dat de hervorming van het kunstonderwijs, zoals ze werd geconcipieerd door de Onderwijsministers, na deze voorbereidingen, pedagogisch een goede hervorming is en dat veel van de vrees onterechte vrees is. Veel van de overgebleven kritiek heeft te maken met het gebrek aan budgettaire middelen.

Mijnheer Denys, ik heb niet namens de Academie van Sint-Niklaas het standpunt verdedigd. Ik heb dat in mijn fractie gedaan, ook namens degenen die ongerust zijn. Ik heb het

Maes

ook in deze Raad gedaan en ik zal het blijven doen. Maar, dit heeft met de situatie van Sint-Niklaas niets te maken. Inderdaad, wij krijgen uitgerekend, als grootste academie van beeldende kunsten van het hele land, dit jaar slechts luttele uren bij. Bovendien krijgen wij als academie voor muziek, woord en dans, 25 uur bij, precies omdat alle andere academies ook uren bij krijgen, op veertien na.

De heer A. Denys : Mevrouw Maes, ik herhaal wat ik heb gezegd, namelijk dat die hervorming voor bepaalde academies, zoals Sint-Niklaas, gunstig is. U hebt echter zelf kunnen vaststellen in de hearings, die daarover werden ingericht in de Commissie, dat er zeer grote verdeeldheid heerste. Mijns inziens wordt de meerderheid van de academies daardoor benadeeld. De heer Vermeiren zal dit straks aantonen. U weet trouwens ook dat uw collega Vanhorenbeek, op dat terrein, een andere mening is toegedaan. Ik heb niets anders willen zeggen.

De Voorzitter : De heer Moors heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat de heer Moors ruim zijn interruptiedeel heeft gehad. Ik wijs erop dat het mijn toespraak is.

De heer C. Moors : Mijnheer Denys, ik dacht dat u van dialoog hield. U hebt dit steeds gezegd. Nu, het is niet gemakkelijk met u een dialoog te voeren. Ik kan begrijpen dat u graag een politieke analyse maakt . . .

De heer A. Denys : Ik houd niet van politici die altijd zeggen : dat is politiek en wij doen niet aan politiek.

De heer C. Moors : Ik veronderstel dat u bedoelt : op het politieke vlak, in de enge zin van het woord, zonder een analyse. Wanneer er een algemeen beleid wordt gevoerd, herinner ik u eraan dat ook de PW-Ministers voor het onderwijsbeleid verantwoordelijkheid in de Executieve dragen. De Executieve beslist immers collegiaal.

U spreekt over inspraak in het onder-

wijs. Wij weten allen dat er een reeks inspraakorganen bestaan. Wij hebben daar ook de nadruk op gelegd en zelfs gedeeltelijk bekritiseerd. Indien u goed had geluisterd, zou u weten dat deze kritiek hier in deze Raad ook werd gegeven.

Ten slotte, wijs ik erop dat mevrouw Maes uitvoerig heeft geantwoord inzake het kunstonderwijs. Wij nemen hier inderdaad de beslissing, omdat u, vanuit de feitelijke meerderheid, niet meedoet. Wij hebben beslist met overtuiging, kennis en inzicht, nadat we het probleem grondig hebben onderzocht. Dat moeten wij hier durven bekennen. Het is niet omdat er onrust in bepaalde middelen heerst, dat geen analyse kan worden gemaakt van wat aan de basis van deze onrust ligt, om vervolgens een beslissing te nemen, waarvan wij moeten afwachten welke de resultaten zullen zijn. Dit is nu eenmaal inherent aan bepaalde politieke beslissingen. Het is echter van belang dat men in de politiek een bepaalde visie heeft, vóórmeer men zulke hervorming doorvoert. Dit gebeurt op een aantal terreinen.

U zelf zegt dat er grote onrust heerst in het onderwijs. Dit is geen nieuw gegeven. U moet dan echter de oorzaken ervan nagaan. Deze zijn heel vaak gelegen op het budgettaire vlak. De middelen werden immers niet ter beschikking gesteld. Een van de oorzaken is de harde bezuinigingspolitiek die de laatste jaren werd doorgevoerd. Ik wijs erop dat u op dat vlak mede de verantwoordelijkheid draagt. Inderdaad, het is immers de vorige Minister van Begroting, de heer Verhofstadt, die harde bezuinigingsmaatregelen, ook in het onderwijs, heeft doorgevoerd. Wij hebben daartegen in de Commissie herhaaldelijk geprotesteerd en gezegd dat de voorgestelde maatregelen niet aanvaardbaar waren. Indien u naar een oorzaak zoekt van de bestaande onrust, meen ik dat dat de hoofdoorzaak is. De verantwoordelijkheid hiervan ligt bij de vorige Minister van Begroting.

De heer A. Denys : Dat is erg. Het is het toppunt van schijnheiligheid, goed wetende dat het beleid reeds

meer dan tien jaar in handen is van Minister Coens, goed wetende dat de onrust in het onderwijs op dit ogenblik niet wordt veroorzaakt door een budgettaire probleem. Het heeft wel te maken met de discussie over de eenheidsstructuur in het traditioneel onderwijs. Ook de problemen in het kunstonderwijs hebben niets met budgettaire problemen te maken. Het heeft wel te maken met de flaters die Minister Coens heeft begaan inzake het geschiedenisonderwijs. De onrust die vandaag in het onderwijs bestaat is niet het gevolg van een budgettaire problematiek.

Ik wens niet te repliceren op de woorden van de heer Moors, want zij hebben deze discussie niets bijgebracht. **(Onderbreking door mevrouw N. Maes)**

Als de heer Moors een discussie wenst aan te gaan over de aanwezigheid van de PW in de Executieve, kunnen wij daarover een lang debat voeren. Toch wens ik daar niet dieper op in te gaan.

Een eerste punt dat ik aanhaal inzake deze problematiek is de inspraakregeling zoals bepaald in het **lentedecreet** voor het vrij gesubsidieerd onderwijs. In het ARGO-decreet is inzake inspraak in het **gemeenschapsonderwijs** een goede formule opgenomen. Er is een ruim medebeslissingsrecht voor alle groepen die bij het onderwijs betrokken zijn, met name de ouders, de leerkrachten, de sociale, culturele en economische milieus en soms in bepaalde gevallen zelfs de leerlingen en de studenten.

Wat nu wordt voorgesteld in het vrij gesubsidieerd onderwijs is een flauw afkooksel van wat ter zake in het **gemeenschapsonderwijs** tot stand komt. Minister Coens zegt dat dit er niets mee te maken heeft. Als men zo redeneert moet men in de privé-sector geen ondernemingsraad of raad van veiligheid hebben, precies omdat het in de privé-sector is en in de overheid wel. Ik vind het precies hetzelfde, te meer omdat het hier gaat over een sector die weliswaar privé is, maar voor 100 ten honderd door de overheid wordt gesubsidieerd. Inspraak is geen zaak die alleen aan de inrichtende macht mag

Denys

worden overgelaten. Wat vandaag ter tafel ligt is allesbehalve democratisch. **(Onderbreking door Minister D. Coens)**

Mijnheer de Minister, u weet dat ik iemand ben die tracht te luisteren. U onderbreekt mij echter omdat dit punt u pijn doet. Er is de discussie over de samenstelling — u spreekt van een woordspeling — maar in elk geval blijkt dat de vertegenwoordigers niet zullen worden verkozen. Wij constateren ook — mevrouw Neyts heeft het reeds in haar uiteenzetting onderstreept — dat wij evolueren naar een soort systeem van closed shop.

Alleen de representatieve vakbonden en oudercomités worden samengesteld — zij worden niet verkozen — doch ter zake rijzen vele vragen. Op welke basis zal worden uitgemaakt wie representatief is? Inzake de representativiteit valt het ergste nog te verwachten. De oudercomités zijn voor mij enkel een schaamlapje. De scholen zelf zullen beslissen welke oudercomités representatief zijn en dus vertegenwoordigers kunnen aanduiden. Het resultaat hiervan kennen we reeds op voorhand. Ze kunnen verkozen worden zoals het gebeurt in het gemeenschapsonderwijs.

Minister D. Coens : Zij kunnen dat doen. Dat hangt af van de school.

De heer A. Denys : Toch is daarin niet voorzien. Ik heb de indruk dat men op die wijze de aanhangers van het traditioneel onderwijs een hak wil zetten en dat al diegenen die niet in het gareel van de Guimardstraat lopen, nooit aan de bak zullen komen. Er is niet alleen de samenstelling, er zijn ook de bevoegdheden en die zijn nog veel minder democratisch dan de vertegenwoordiging.

Als ik het goed begrepen heb, zal er alleen maar overleg zijn over de aanwending van het lesurenpakket. Al de rest zal maar kunnen als de Minister het wenselijk acht. Er is geen enkele zekerheid dat er medezeggenschap zal zijn inzake het pedagogisch project, inzake de programmatie van de studierichting of het eigen profiel.

Minister D. Coens : U hebt het niet gelezen, dat is erg.

De heer A. Denys : Jawel.

Mevrouw N. Maes : Maar begrijpt u het ?

De heer A. Denys : Dat is een eenvoudige tactiek. Al degenen die niet tot de Commissie behoren, kennen er zogenaamd niets van. Ik heb het voordeel dat ik de tekst niet lees in kikvorsperspectief. Ik lees de tekst zoals hij er staat en zoals hij kan worden geïnterpreteerd. Dat is het voordeel geen lid te zijn van de Commissie.

Ik stel vast dat volgende dinsdag over iets zal worden beslist inzake de bevoegdheden, maar dat alles nog moet worden geregeld. Dat is het minste wat men kan zeggen.

Tweede thema. Men heeft de bedoeling alles beperkt te houden en ondemocratisch samen te stellen om degenen die in het vrij onderwijs voorstanders zijn van het traditioneel onderwijs er buiten te houden, omdat ze niet akkoord gaan met het Diktat van de Guimardstraat.

Mijn volgende punt handelt over de zogenaamde legalisering van het eenheidstype. Er wordt naar ons gevoelen, zoals het hier wordt voorgesteld, geen voldoende soepel kader voorzien en daardoor wordt de discussie tussen de voor- en de tegenstanders niet beëindigd, maar bestendig.

U blijft, mijnheer de Minister, vasthouden aan de tekst van het vernietigde besluit. Er wordt geen inspanning gedaan om tegemoet te komen aan de gerechtvaardigde eisen van de directies en de ouders. **(Onderbreking door de heer C. Moors)**

Dit toont andermaal aan dat Minister Coens zich gedragen heeft — en dit is weer een voorbeeld dat hij zich niet alleen gedraagt als Minister — als een dienaar van de Guimardstraat die vragende partij was en is inzake de invoering van het eenheidstype.

Mevrouw N. Maes : U vergeet Van den Bossche.

De heer A. Denys : Van den Bossche

is meer voor het gemeenschapsonderwijs.

Het naast elkaar bestaan van de verschillende types in het vrij onderwijs en bijgevolg de interne concurrentie tussen scholen van hetzelfde net was een doorn in het oog van het katholiek onderwijs. Naar ons gevoelen was er terecht protest van IPOC, dat hierbij op moedige wijze de tolk was van de ouders, de scholen en de leerkrachten.

Het eenheidstype, zoals het nu wordt voorgesteld, geeft onvoldoende mogelijkheden om in te spelen op de talenten van al de leerlingen. Het is een onderwijs afgestemd op de middelmaat, op het negeren van de talenten van de meest begaafde leerlingen. Wij gaan niet akkoord met de voorgestelde infrastructuur.

Mijn derde punt — de heer Bosmans heeft er ook over gesproken — handelt over de samenstelling van de Vlaamse Onderwijsraad. Hoe wij daar tegenover staan zal collega Beyssen uitvoerig uitleggen, maar één onderdeel wil ik graag belichten, namelijk de vertegenwoordiging van het vrije niet-confessionele net in de Vlaamse Onderwijsraad.

Ik heb vastgesteld dat bij de samenstelling van de Vlaamse Onderwijsraad geen enkele vertegenwoordiger van het vrij niet-confessioneel net betrokken is. Ik begrijp dat het in eerste instantie ook niet kan, omdat het aantal vertegenwoordigers beperkt is. Is het echter niet mogelijk om via de Raad voor het Secundair Onderwijs, die moet worden samengesteld met afdelingen voor ASO, TSO, BSO en BUSO, ook een aantal vertegenwoordigers van het vrije niet-confessionele net in te schakelen? Principeel kan niemand tegen deze vraag gekant zijn, vooral als men de hele waaier van het onderwijs in de Vlaamse Onderwijsraad wil behandelen. Ik vraag geen uitbreiding van het aantal vertegenwoordigers.

Minister D. Coens : Wij moeten rekening houden met een evenwichtige vertegenwoordiging.

De heer C. Moors : Het meest logische zou zijn dat de onderwijsinstel-

Moors

lingen vertegenwoordigd zijn naar gelang hun getalsterkte. Dit is politiek niet haalbaar, omdat dan bijna 70 procent van de vertegenwoordigers uit het vrij onderwijs zou komen.

De heer A. Denys : Als u strikt de regeling van de evenredige vertegenwoordiging aanhoudt, is er inderdaad niemand van het vrij niet-confessioneel onderwijs bij. De heer Bosmans heeft er echter ook reeds op gewezen dat de minoriteiten — ik bedoel dit zeker niet pejoratief — in een Vlaanderen dat pluralistisch moet zijn, eveneens aan bod moeten komen. Wij zijn geen vragende partij om het aantal van 37 vertegenwoordigers uit te breiden. Wij zijn van oordeel dat het mogelijk is om via de Raad voor het Secundair Onderwijs en de Raad voor het Hoger Onderwijs het vrij niet-confessioneel onderwijs aan bod te laten komen.

Tot zover mijn uiteenzetting. Collega Vermeiren zal meer specifiek ingaan op het kunstonderwijs en collega Beysen zal een meer algemene uiteenzetting houden. **(Applaus bij de PVV)**

De Voorzitter : De heer Weyts heeft het woord.

De heer J. Weyts (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, mijn uiteenzetting handelt over twee specifieke punten, namelijk de artikelen 8 en 178 van het ontwerp.

Volgens artikel 8 dienen de bestuursorganen van de ARGO en de inrichtende machten de overeenkomsten waarvan sprake in het artikel af te sluiten volgens de procedure en onder de voorwaarden die voor het Rijk gelden, met dien verstande dat de bestuursorganen van de ARGO en de inrichtende machten volgens streepje 3 en 4 onderhandse overeenkomsten mogen sluiten voor de aankoop van didactisch materiaal, wat ook de prijs hiervan is en van de regels betreffende de keuze van een aannemer mogen afwijken bij openbare of beperkte aanbesteding, als de Gemeenschapsminister van Onderwijs zich hier binnen de dertig dagen niet tegen verzet.

Wijkt men met deze 2 bepalingen niet af van de algemene regels van de wet van 14 juli 1976 betreffende de overheidsopdrachten voor aanname van werken, leveringen en diensten ? De Raad van State maakte ook in die zin bezwaren, die blijven gelden voor het huidige artikel 8.

Artikel 178 bevat een wijziging van de schoolpactwet van 29 mei 1959. Artikel 41, paragraaf 1 van de huidige schoolpactwet verbiedt elke handelsactiviteit in de instellingen ingericht door openbare personen en in gesubsidieerde vrije instellingen. Dit verbod is onvoorwaardelijk en heeft als doel elke handelsactiviteit aan de scholen te verbieden.

In de optiek van de huidige wet staan de scholen in voor de realisatie van hun onderwijsproject en wordt het domein van de handelsactiviteiten overgelaten aan de handelaars.

Het dient overigens te worden opgemerkt dat handelaars hiervoor dienen te investeren, risico's te nemen en tal van sociale, fiscale en handelsrechtelijke wetten moeten naleven. Het is wenselijk deze duidelijke scheiding te handhaven.

Ten eerste, volgens de memorie van toelichting beoogt de voorgestelde wijziging de aanpassing van het verbod tot uitoefening van elke handelsactiviteit aan de rechtspraak van de Commissie Laakbare Praktijken en de bevordering van de rechtszekerheid.

Is de aanpassing van artikel 178 aan de rechtspraak van de Commissie Laakbare Praktijken wel aanvaardbaar ? Immers, volgens deze Commissie impliceert het begrip handelsactiviteit noodzakelijkerwijze winstbejag en deze eis vindt geen steun in de wettekst.

Deze rechtspraak lijkt geïnspireerd door een cassatiearrest van 1 februari 1985. Dit arrest is echter niet vrij van kritiek : een, het wordt door een groot deel van de rechtsleer niet onderschreven, omdat de interpretatie van het Hof geen steun vindt in de wettekst. Twee, het cassatiearrest verklaart de term handelaar vanuit artikel 22 van de wet op de handelspraktijken. Drie, het begrip hande-

laar moet worden onderscheiden van het begrip handelsactiviteit. Handelsactiviteiten kunnen immers ook door niet-handelaars worden gesteld. Als men dit ontkent, heeft het verbod van handelsactiviteiten voor scholen geen zin, omdat zij dan nooit handelsactiviteiten kunnen stellen.

De rechtszekerheid is niet gediend met een negatieve definitie van een essentieel begrip. Volgens artikel 178 van het ontwerp van decreet dient de Vlaamse Executieve te bepalen wat niet als een handelsactiviteit wordt beschouwd. Ik zou hierbij willen aandringen op een positieve definitie.

Ten tweede, worden in de memorie van toelichting tevens enkele activiteiten opgesomd die al dan niet verboden zijn in de scholen. Deze voorbeelden zijn letterlijk overgenomen uit de omzendbrief van 5 juni 1989.

Is het legistisch niet vreemd toepassingen op te sommen van een regel waarvan de hoofdterm nog moet worden gedefinieerd door de Executieve ?

Ten slotte wordt in de memorie van toelichting ook aandacht besteed aan de door de onderwijsinstellingen geproduceerde voorwerpen en diensten.

Ook hier wordt een gedeelte van de inhoud van de omzendbrief van 5 juni 1989 overgenomen. Verdient het niet de voorkeur ter zake hoogstens te verwijzen naar het koninklijk besluit van 12 februari 1976, dat duidelijker bepaalt dan de enkele zinnen in de memorie van toelichting hoe de verbodsbepaling dient toegepast op de genoemde voorwerpen en diensten ?

Artikel 178 wijzigt ook artikel 42 van de wet van 29 mei 1959. Bedoelt de wet in artikel 42, § 1, 1° niet het onderzoek van de „vermoedelijke” overtredingen ? Zoals de tekst nu gesteld is, kan de indruk worden gewekt dat de Vlaamse Executieve autonoom oordeelt of een feit al dan niet een overtreding uitmaakt. Trouwens in artikel 43 is wel sprake van vermoedelijke overtredingen.

De tweede zin van artikel 44, para-

Weyts

graaf 1 luidt : „Het voorafgaand advies van de commissie, bedoeld in artikel 43 is niet vereist wanneer deze commissie reeds uitspraak heeft gedaan op een vraag met hetzelfde onderwerp”. Bringt men op die manier het evolutief karakter dat eigen is aan elke rechtspraak niet in het gedrang ? Is het niet zo dat men naar voorgaanden wel kan verwijzen, maar dat de bedoelde commissie zich toch over ieder feit — een vermoedelijke overtreding — moet uitspreken ?

Mijnheer de Minister, ik zou u dank weten mocht u een duidelijk antwoord verstrekken op deze vragen.

De Voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer F. Vermeiren (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik ben absoluut geen specialist zoals de heer Laridon. U moet er dus niet op rekenen dat ik mijn ontslag zal indienen, mijnheer de Minister. Ik beperk mij dus tot zaken waarmee ik vertrouwd ben vanuit mijn positie als gemeentemandataris waardoor ik erg betrokken ben bij de uitbouw van het gemeentelijk onderwijs, zij het lager onderwijs, secundair, technisch of muziekonderwijs. De gemeenten hebben inderdaad inzake onderwijs een grote rol te vervullen. Ik heb de indruk dat door dit decreet die mogelijkheid in de toekomst fel wordt afgezwakt. Ik heb zeker niet de pretentie deze materie te beheersen zoals vele collega's, zeker niet zoals de leden van de Commissie. Toch wil ik enkele bemerkingen maken omtrent problemen waarmee ik dagelijks wordt geconfronteerd. Ik verzoek u daarmee terdege rekening te willen houden. Ik doe dat op een rustige wijze maar ik kan u verzekeren dat het er in mijn gemeente tijdens de laatste dagen en weken helemaal niet zo rustig aan toe ging.

Mijnheer de Minister, ik wil niet ingaan op de details van het — volgens vele — monsterdecreet, waardoor men vóór de vakantie nog vlug het onderwijs drastisch omvormt in een onoverzichtelijk kluwen. Die details zullen zeker en vast door specialisten

op de korrel worden genomen. Volgens mij is het duidelijk dat u in dit mammoetdecreet bepalingen inbouwt die degenen die iets of wat bezorgd zijn om de toekomst van onze kinderen fel doet schrikken.

In eerste instantie zou ik willen stilstaan bij het gemeentelijk onderwijs dat steeds de basis is geweest van ons onderwijs. De dorpschool is immers de meest ideale school wat opvang en personalistische begeleiding betreft. Vooral de financiering van de schoolgebouwen wordt door dit decreet fel geschaad.

Mijnheer de Minister, tot op heden kreeg het gemeentelijk onderwijs voor zijn gebouwen 60 à 70 ten honderd subsidie plus rentetoelagen voor het overige gedeelte. In het mammoetdecreet werd afgesproken dat het vrij onderwijs een gelijkaardige subsidie zou krijgen, maar geen rentetoelagen. Ik leg er de nadruk op dat ik helemaal niet gekant ben tegen de uitbouw van het vrij onderwijs. Voorheen kreeg het vrij onderwijs enkel rentetoelagen voor het geheel van de leningslast. Voor het gemeentelijk en provinciaal onderwijs werd in het mammoetdecreet bepaald dat, in overleg met de grote Vlaamse partijen, tegen november 1989, een geëigende regeling zou worden uitgewerkt, wat tot op heden echter nog niet is gebeurd. In het lentedecreet stelt u het volgende voor inzake het gesubsidieerd officieel onderwijs.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer Vermeiren, ik ben het op dat punt grotendeels met u eens, maar wij staan nu juist voor de uitvoering van dit akkoord en daar heb ik ook moeite mee.

De heer F. Vermeiren : Mevrouw Maes, u moet mij laten uitspreken. Ik zeg u wat in het verleden werd beloofd en wat nu gebeurt en ik zal u bewijzen dat die beloften nooit ten volle werden nagekomen.

Minister D. Coens : Ik zal met aandacht luisteren naar uw oordeel daarover.

De heer F. Vermeiren : Dank u wel, mijnheer de Minister. In het lentedecreet stelt u dus nu voor het gesubsidi-

dieerd officieel onderwijs het volgende voor : 70 ten honderd voor basisonderwijs of 60 ten honderd voor de overige onderwijsniveaus, PMS enzovoort. Ik verwijs hiervoor naar artikel 15. De rentetoelagen voor het resterende gedeelte blijven bestaan tot op het ogenblik dat de toegang van de gemeenten en de provincies tot het Investeringsfonds zal worden geregeld. Welke regeling er zal worden getroffen is mij nog niet bekend. Ik zal straks aandachtig luisteren naar uw visie daaromtrent en er dan nog op terug komen. Ik ben van oordeel dat een definitieve regeling voor het gemeentelijk en provinciaal onderwijs weer eens naar de toekomst wordt verschoven.

Mevrouw N. Maes : Dat staat in dit decreet !

De heer F. Vermeiren : Mevrouw Maes, ik neem aan dat de voorgestelde regeling voor u een goede oplossing is, maar voor ons is dat niet zo. Ons standpunt is duidelijk : wij opteren voor het behoud van de bestaande regeling. De subsidies en rentetoelagen moeten beide worden gefinancierd uit de globale enveloppe voor onroerende investeringen in het gemeentelijk en provinciaal onderwijs.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer de Voorzitter, ik vraag het woord voor een verduidelijking.

De Voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer de Voorzitter, ik kan de ontgoocheling van de spreker over de in het decreet getroffen regeling begrijpen. Wanneer hij in het beknopt verslag over de vergadering van gisteren mijn uiteenzetting leest zal hij begrijpen waarom ik hem bijtreed. Ik wil er hem op wijzen dat dit de definitieve regeling is. Blijkbaar zijn de partijvoorzitters het hierover eens geworden, wat mij ook zeer bedroeft.

De heer F. Vermeiren : Mijnheer de Minister, vorig jaar werd bij de bespreking van het mammoetdecreet afgesproken dat er een bijzondere regeling zou worden uitgewerkt voor het gesubsidieerd officieel onderwijs.

Vermeiren

Dit is tot op heden nog niet gebeurd. U ondermijnt hierdoor de verdere uitbouw van de dorpschool.

Anderzijds wordt in dit lentedecreet het secundair onderwijs georganiseerd. Het secundair technisch en beroepsonderwijs wordt daarbij behandeld als een onderdeel van het secundair onderwijs. Ik ben van mening dat dit onderwijs een andere aanpak verdient. De centralisering van het onderwijsbeleid langs de ARGO is een positief punt. ARGO kan inderdaad beslissingen treffen inzake inrichting en organisatie. ARGO is onder meer bevoegd om beslissingen te nemen in verband met overname van of fusie met scholen uit een ander onderwijsnet, bijvoorbeeld het gesubsidieerd onderwijs, georganiseerd door de gemeenten. ARGO kan dus, rekening houdend met de demografische aspecten, de spreiding van technische scholen optimaliseren en rationaliseren. Ik stel echter vast dat de financiële mogelijkheden van ARGO op dit moment zeer beperkt of zelfs onbestaande zijn.

Mijnheer de Minister, u zal zich ook herinneren dat ARGO het ermee eens was, een bepaald gemeentelijk instituut voor technisch onderwijs over te nemen, teneinde een perfect uitgeruste technische school in stand te houden in een bepaalde regio. ARGO beschikt echter niet over de financiële middelen om naast het personeel en het didactisch materiaal ook de schoolgebouwen, eigendom van de gemeente, over te nemen.

Mijnheer de Minister, ik meen dat u in deze materie de beslissing moet nemen, reeds ontvangen subsidies niet terug te laten betalen. Hiervoor hebt u trouwens reeds een precedent gecreëerd.

Wij menen inderdaad dat u ARGO en het technisch onderwijs de mogelijkheid moet geven zijn net verder uit te bouwen, zeker op een ogenblik dat het nut van het technisch onderwijs door iedereen wordt beklemtoond. Ook in dit decreet wordt het technisch onderwijs stiefmoederlijk behandeld.

Ik wil ook ingaan op de herstructurering van het secundair muziekonderwijs, omdat uw decreet op dit vlak ondemocratisch, hypocriet en negatief overkomt.

Het decreet komt ondemocratisch over omdat deze herstructurering uitsluitend is gebaseerd op de situatie binnen de mastodontscholen en de rechten van de kleine en middelgrote instellingen miskent. De berekening van de coëfficiënten betekent uitsluitend een voordeel voor scholen met een groot aantal leerlingen — scholen met meer dan 1.000 leerlingen — en is zeer nadelig voor de kleinere inrichtingen die elk in hun regio cultuur- en vormingscentra zijn. Alleen de scholen die veel bijafdelingen hebben en bijgevolg over een reusachtige recruiteringsbasis beschikken kunnen uit deze herstructurering enig voordeel halen inzake het aantal uren. De andere instellingen zullen verplicht worden personeel af te danken om binnen hun reeds schamel urenpakket de bijkomende, verplichte cursussen in te richten.

Mijnheer de Minister, excuseer me omdat ik de term hypocriet gebruik, wat ik niet vaak doe. U stelt deze herstructurering voor als een zege voor de instellingen, want de urenstop wordt eindelijk doorbroken. U vermeldt echter niet dat de bijkomende verplichte vakken in ieder geval moeten worden ingericht, zelfs ten koste van bestaande vakken. Dat hierdoor sommige leraren hun baan zullen verliezen wordt niet vermeld.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer Vermeiren de gemeentelijke situatie is u bekend. Hoe groot is uw muziekschool ?

De heer F. Vermeiren : Er zijn 4 à 500 leerlingen.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer Vermeiren, het verbaast mij dat uw school behoort tot de 14 instellingen die geen extra uren krijgen, aangezien bijna in alle instellingen het urenpakket wordt uitgebreid.

De heer F. Vermeiren : Mevrouw Maes, hier is dat niet het geval, wij hebben dit onderzocht en de maximum klasbevolkingscijfers zijn naar

onze mening trouwens een uitvinding om nog meer uren van het bestaande pakket af te nemen. Dit zal in de toekomst duidelijk worden.

Mevrouw N. Maes : Het wordt een urenpakket dat iedere school vrij kan invullen.

De heer F. Vermeiren : Daarop kom ik straks terug en ik hoop dat ik u dan kan overtuigen. U bent zo verzekerd van de degelijkheid van dit decreet zodat u niet meer bereid bent argumenten te aanhoren. U bent ervan overtuigd dat uw idee evangelie is en dat niemand hiertegen iets kan inbrengen. Mijnheer de Minister, bij elke regel, zin of argument zie ik dat mevrouw Maes recht spring en dat u haar bijtreedt en instemmend knikt. Ik weet niet of u zich bewust bent van de reactie die dit decreet in Vlaanderen teweeg brengt, in Vlaanderen schudden de mensen „neen” met het hoofd.

Mijnheer de Minister, mag ik u toch vragen zeer aandachtig mijn argumentatie te beluisteren ? Ik ben zeer bescheiden ter zake, want het zou kunnen dat die onjuistheden bevat en verkeerde interpretaties. Ik heb niet de pretentie te denken dat ik alleen gelijk heb. Mag ik u bijgevolg verzoeken, mijnheer de Minister, op dezelfde golfte te komen en te luisteren naar anderen ? Indien u dat niet doet kunnen wij hier de deuren sluiten. Dan zullen wij alleen nog naar uw evangelie luisteren.

Minister D. Coens : U mag geen onwaarheden vertellen.

De heer F. Vermeiren : Dat zijn dan uw onwaarheden !

Ik zal hier waarheden naar voren brengen van personen die met de materie zeer vertrouwd zijn. Misschien kunnen wij — dat is mijn enige betrachting — van mekaar iets leren. Dat is toch de bedoeling van dit debat in de Vlaamse Raad !

Mijnheer de Minister, de maximum klasbevolkingscijfers zijn ons inziens een duivelse uitvinding om nog meer uren van het bestaande pakket af te knabbelen. Daar waar tot op heden een minimum klasbevolking werd ge-

Vermeiren

hanteerd om een klas in stand te houden en een hoge splitsingsnorm moest worden gehaald vooraleer een klas mocht worden gesplitst, hanteert men thans maximum klasbevolkingsnormen waarboven een klas moet worden gesplitst.

Mijnheer de Minister, ik heb gewezen op de vele negatieve punten. Ik wil er uw aandacht op vestigen dat de aanvangsleeftijd van acht jaar dringend moet worden verlaagd tot zes jaar. Alle deskundigen — hiermee bedoel ik dirigenten en degenen die vertrouwd zijn met de muziekscholen, dus niet de politici — zijn het er bovendien over eens dat onmiddellijk met de studie van het instrument moet worden begonnen in plaats van te beginnen met een verplicht voorafgaand jaar van steriele theorie.

Mijnheer de Minister, mag ik u mijn persoonlijke ervaring meedelen ? Ik ben 53 jaar. Sinds jaren spijt het mij dat ik geen musicus ben en geen notenleer ken. Ik zal u uitleggen hoe dat komt. Gedurende de Glenn Miller-periode waren mijn broer en ik bezeten van de saxofoon. Wij gingen naar de lokale fanfare. Daar kregen wij notenleer. Na veertien dagen vroegen mijn broer en ik wanneer wij ons instrument kregen. Degene die ons de notenleer bijbracht zei : „Die krijgt u slechts binnen een jaar of twee”. Wij zijn nooit teruggekeerd. Dat is de realiteit.

Mijnheer de Minister, wil u er rekening mee houden dat dit zeer belangrijk is ? U pleit voor een voorafgaand jaar van steriele theorie.

Mevrouw N. Maes : Dat is het wat men wil hervormen. Snapt u dat niet ?

De heer F. Vermeiren : Op die hervorming kom ik straks nog terug, mevrouw Maes. U hebt uw overtuiging en u kijkt naar de lucht, maar ik kan u verzekeren dat al degenen die vertrouwd zijn met het muziekonderwijs dat ook doen.

Mevrouw N. Maes : Juist dat onderwijs moet men hervormen.

De heer F. Vermeiren : Dat weet ik wel. Ik ga verder met mijn betoog.

In de lagere graad en bij de volwassenden vanaf 15 jaar wordt de individuele lestijd van dertig minuten teruggebracht naar 20 minuten en in bepaalde gevallen naar 15 minuten. Dit is een aanfluiting van elke vorm van ernstig pedagogisch werk. In de huidige structuur kan een leerling die normaal vordert, het verplicht theoretisch leerpakket — de notenleer dus — beëindigen op het einde van de lagere school. Bij het begin van de zwaardere humaniorastudies is dit een heilzame en welkome ontlasting.

In de nieuwe structuur wordt de leerling verplicht gedurende drie bijkomende jaren de cursus AMV — algemene muzikale cultuur — te volgen. Het argument dat dit zou overeenkomen met de huidige uitmuntendheidsgraad houdt naar ons gevoelen geen steek. Gedurende één jaar drie lessen per week volgen, kan niet worden vergeleken met het volgen van één lesuur per week gedurende drie jaar. De belasting van de ouders en de leerlingen aan bijkomende verplaatsingen en tijdsverlies duurt immers twee jaar langer. De ouders „spelen” zoveel langer taxi, terwijl de jongeren het vierde jaar van de humaniora bereiken vooraleer zij met de verplichte vakken klaar zijn. Dit is — verontschuldig mij de uitdrukking — regelrechte waanzin. Bijkomende vakken verplicht stellen kan slechts zin hebben voor de doorstroming, de pre-professionele richting.

Minister D. Coens : Op bladzijde 103 van het verslag kan u lezen welke de veranderingen zijn ten opzichte van de bestaande regeling en ook de verklaring ervoor. Als u dat zou lezen, zou u zoiets niet vertellen.

De heer F. Vermeiren : Het spijt mij, mijnheer de Minister, maar de bemerkingen die ik formuleer zijn gebaseerd op de interpretatie van mensen die ermee vertrouwd zijn.

Ik herhaal dat bijkomende vakken verplicht stellen slechts zin kan hebben voor de doorstroming — pre-professionele richting — en voor al de anderen krijgt ons kunstonderwijs de wrange bijmaak van moeten in

plaats van de mogelijkheid bieden tot. Dat is de essentie van de ganse zaak.

Indien de bewering juist is dat de bijkomende vakken zoveel succes kennen in de pilootscholen, omdat de bijkomende culturele vorming tegemoet komt aan een echte behoefte, waarom stelt u deze cursussen dan niet voor als facultatief ? Wie deze bijkomende vorming wenst, kan dan vrij beslissen of hij dit inderdaad wil.

De waarheid is ook hier totaal anders, zoals blijkt uit een nota van de administratie aan de Vlaamse Regering, waarin staat dat wat de financiële weerslag betreft nog geen rekening werd gehouden met de besparingen die zullen gerealiseerd worden door de daling van het aantal leerlingen die wegens verzwaring van de leerpakketten zullen afhaken. Is dit geen immoreel standpunt ?

Hieruit blijkt duidelijk dat men het nochtans zo bloeiende kunstonderwijs bewust heeft willen treffen. Door het toegenomen verplicht leerpakket — het is onjuist te zeggen dat er geen toename is — daalt het niveau naar ons gevoelen op een drastische wijze. Alle verklaringen van officiële zijde ten spijt wordt dit door alle examencommissies, die in de pilootscholen actief waren, toegegeven. Mijnheer de Minister, mag ik er u op attent maken dat ere-rijksinspecteur Jean Louel dit voor de televisie heeft bevestigd.

De geplande invoering per 1 september 1990 is in de huidige omstandigheden eveneens immoreel, omdat geen enkele school in staat is geweest het onderwijzend personeel, de ouders en de leerlingen te informeren over deze nochtans draconische omwenteling. Geen enkele officiële tekst is ter beschikking. Het zou een schande zijn deze hervorming via een vakantiecirculaire in werking te laten treden. Dergelijke herstructurering vergt immers maanden voorbereiding.

De hals-over-kop invoering zal tot een complete chaos leiden bij het begin van het nieuwe schooljaar. Indien de Minister zichzelf en de honderdduizenden ouders en leerlingen res-

Vermeiren

pecteert, moet hij bereid zijn alle negatieve aspecten van deze monsterachtige hervorming opnieuw bespreekbaar te stellen met alle betrokkenen. De eventuele invoering ervan moet minimum één jaar uitgesteld worden — ik verwijs naar het amendement en de vraag van mevrouw Neyts — teneinde elke school toe te laten deze hervorming met grote zorg voor te bereiden, in samenspraak met de inrichtende macht, het lerarenkorps en zeker de ouders van de betrokkenen.

Trouwens, bij gebrek aan duidelijkheid zijn de muziekscholen en -academies verplicht de inschrijving van de leerlingen uit te stellen tot in september, vermits zij de ouders nog niet degelijk kunnen voorlichten. Enkele dagen geleden had ik het genoeg een proclamatie bij te wonen in een muziekacademie. Ik kan u garanderen dat u bij de 600 aanwezigen niet de populairste man was. De leden van uw partij zijn daar gewoon buiten gehoord.

Minister D. Coens : Ik heb daar geen problemen mee.

De heer F. Vermeiren : Ik neem aan dat u daar geen last van hebt, maar ik wel, omdat daar 600 aanwezigen en een directie waren die niet wisten waar ze aan toe waren. Een gemeentelijke academie, waar wij twintig jaar aan gewerkt hebben om ze te brengen waar ze nu is, zit nu in de problemen omdat de ouders niet weten of ze hun kinderen zullen laten inschrijven of niet. De mogelijkheid bestaat dat wij 20 tot 30 ten honderd leerlingen minder hebben.

Minister D. Coens : Wil u de technische school ook verkopen ?

De heer F. Vermeiren : Neen, mijnheer de Minister, wij willen ze niet verkopen.

Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe daar even te blijven bij stilstaan, vermits de Minister van dit probleem gewag maakt.

De problematiek van de technische school is dat de normen, die u hebt opgelegd, mij verplicht hebben de

school te sluiten. Wij hebben een oplossing voorgesteld, die dezelfde is als in andere regio's. Deze bestond erin het gemeentelijk onderwijs van Zaventem te fusioneren met het rijksonderwijs van Evere, waar toevallig een demografisch probleem bestaat. Deze oplossing zinde u echter niet en u was niet bereid te ondertekenen, zoals u gedaan hebt in **Lendelede**.

De heer E. Van Rompuy : U hebt die school laten verkommeren. Zwijg daarover !

De heer F. Vermeiren : Mijnheer Van Rompuy, u weet niet waarover u spreekt. Er werd de Minister gevraagd te ondertekenen. (*Twistgesprek tussen de heer E. Van Rompuy en de heer F. Vermeiren*)

Ten slotte wens ik u nog enkele vragen te stellen.

Is het juist dat slechts één onderwijsinrichting in het land diploma's aflevert die automatisch het recht in houden les te geven in vakken zoals algemene encyclopedie van de muziekopvoeding, muziekgeschiedenis en dergelijke, terwijl de inhoud van de diploma's van de andere conservatoria zich beperkt tot de vermelding van de muziekvakken. Dit heeft tot gevolg dat al de betrokkenen van de conservatoria een bijkomend getuigschrift moeten behalen om deze theoretische vakken te onderwijzen.

Dit zou dan betekenen dat sinds jaren aangestelde leraren zullen moeten worden vervangen door pas afgestudeerden van het eerst vermelde instituut, in afwachting dat de oude titularissen hun bijkomend getuigschrift behalen. Ik hoop, mijnheer de Minister dat u zult antwoorden dat ik verkeerd ben. Want anders betekent de invoering van uw systeem van verplichte bij komende algemene theoretische vakken een enorme bevoordeling van de afgestudeerden van dit ene welbepaald instituut, hetgeen onaanvaardbaar is.

Ten slotte, richt ik mij tot de SP-fractie — want de leden zijn misschien niet op de hoogte — om er op te wijzen dat er thans reeds ontwerpen van besluit door de Minister werden

verspreid, die pas kunnen worden getroffen, na de goedkeuring door de Vlaamse Raad van het huidig ter bespreking zijnde decreet.

De Minister loopt aldus vooruit op een beslissing van de Vlaamse Raad en begint reeds met de uitvoering, vooraleer hij hiertoe van de Vlaamse Raad de nodige bevoegdheid heeft gekregen. Een dergelijke miskennis van de prerogatieven van de Vlaamse Raad is gewoonweg onduldbaar en een zeer zwaar precedent.

De Voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, het voordeel van de laatste spreker te zijn in dit niet onbelangrijk debat is dat men een overzicht heeft gekregen van de stellingname van de vele intervenanten. Bovendien heeft men ook de sfeer kunnen proeven van het debat, zodat men op grond van voornoemde elementen een afrondende beschouwing kan maken.

Een eerste afrondende beschouwing die ik wens te maken is — en dat is deze voormiddag gebleken — dat er een enorm verschil bestaat tussen de zienswijze van de leden van de Commissie voor Onderwijs en de andere leden van de Raad, die het debat zo belangrijk vinden, dat zij toch ook hun mening over deze voor onderwijs zo ingrijpende aangelegenheid willen naar voren brengen. Ik vind dit op zich zeer goed. Inderdaad, een openbaar debat over een decreet dat een zodanig impact heeft op het onderwijsgebeuren, moet niet beperkt blijven tot de commissarissen van de Commissie voor Onderwijs. Een openbaar debat moet ook een aantal andere zienswijzen onder de aandacht, inzonderheid van de Minister, maar ook van de leden van de Raad, kunnen brengen.

Ik heb het gevoelen dat de kloof, die deze morgen heel duidelijk tot uiting kwam, zich ook voordoet op het terrein. Op het terrein bestaat die kloof ook en niet uitsluitend tussen personen uit onderwijsmiddens — ook daar bestaat er een kloof — maar ook tussen onderwijsmiddens en de ou-

Beysen

ders die enigszins raar opkijken van al wat met een kracht van een wervelstorm wordt behandeld en van al wat er gebeurt op het Vlaamse onderwijslandschap sedert de Vlaamse Raad voor onderwijsaangelegenheden bevoegd is.

Mijnheer de Minister, de zomer treurt blijkbaar om het lentedecreet. Waarschijnlijk wordt het nu geen zomer, omdat het lentedecreet de zomer niet bevalt. Het lentedecreet maakt zoveel misbaar bij een groot gedeelte van de publieke opinie omdat er een gebrekkige informatie is. De inhoud en de betekenis van het decreet worden niet degelijk verwoord naar de publieke opinie.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, als laatste spreker in dit debat wil ik mijn uiteenzetting beginnen met enkele algemene politieke beschouwingen. Zonder op de man te willen spelen, zou ik willen zeggen dat het voorbije schooljaar en parlementair jaar een slecht Coens-jaar is geweest.

De Minister zal mij deze uitspraak niet kwalijk nemen, zich troostende dat ook niet alle wijnjaren even goed zijn!

Minister D. Coens : Het lentedecreet is mooi.

De heer E. Beysen : Mijnheer de Minister, in de maand mei, bij de aankondiging van het lentedecreet kreeg u veel kritiek. U zal het niet prettig hebben gevonden door de Raad van State terecht te zijn geweest. Ook voor de wetgever is dit geen aangename vaststelling. Inderdaad, u hebt een aantal zaken die decretaal moeten worden geregeld oorspronkelijk bij Executieve-besluit geregeld. De berisping van de Raad van State is onprettig voor u, maar ook voor ons, want u geeft de indruk de Vlaamse Raad steeds meer en meer te dribbelen.

Minister D. Coens : Het oorspronkelijke besluit kreeg een positief advies van de Raad van State. Pas nadien sprak een andere kamer van de Raad van State zich negatief uit. De tweede uitspraak van de Raad van State

hield in dat deze zaak procedureel bij decreet moest worden geregeld. Indien dit reeds bij het eerste advies van de Raad van State was opgelegd, dan hadden wij ons daaraan ook gehouden.

Het stoort mij geenszins dat in de toekomst alles bij decreet zal worden geregeld. Bijgevolg zullen er in de toekomst nog veel decreten inzake onderwijs worden uitgevaardigd. De Raad van State heeft een belangrijke lijn getrokken, conform de interpretatie van de nieuwe grondwettelijke bepalingen.

De heer E. Beysen : Ik weet onder meer dat de PVV steeds heeft beklemtoond dat de invoering van het eenheidstype best bij decreet werd geregeld. Wij hebben dat van meet af aan zo gesteld. Ik vind het echter jammer, vooral voor het beleid, dat de Raad van State tot tweemaal toe scheidsrechter moet spelen.

Minister D. Coens : Ik heb vooraf inlichtingen ingewonnen en dit is het uiteindelijke resultaat.

De heer E. Beysen : Door uw ervaringen bent u voorzichtiger geworden, maar het resultaat komt op hetzelfde neer. Mijnheer de Minister, in het kader van een politieke beschouwing kan u niet zeggen dat u er zonder kleerscheuren bent van afgekomen.

U niet persoonlijk, mijnheer de Minister, maar wel de meerderheid. Er is inderdaad een kleine schokgolf door deze Raad gegaan toen niemand minder dan de Voorzitter van de Onderwijscommissie abdiceerde. Dit is een belangrijk politiek feit dat niet kan worden ontkend. Collega Baldewijns heeft gisteren in zijn uiteenzetting gezegd de indruk te hebben dat sommige mensen vermoed zijn, dat — en zo heeft hij het letterlijk gezegd — de oude krijgers vermoed zijn. Ik wil deze lijn niet doortrekken naar de Voorzitter van de Commissie voor het Onderwijs, maar waarschijnlijk bestaat er toch een zekere analogie. Ik betreur dit, omdat het hier eigenlijk gaat om een culminatie van een aantal factoren die erop wijzen dat het onderwijsdebat in de Vlaamse Raad niet verloopt zoals wij

het oorspronkelijk hadden mogen verwachten. Bij het communautariseren van het onderwijs hadden wij inderdaad verwacht dat het vierpartijenoverleg de basis zou vormen voor een aantal onderwijsbeslissingen. Dit is niet gebeurd en verwekt ongenoegen, ook aan de basis, vooral bij die mensen die het gemeenschapsonderwijs genegen zijn.

Een derde politieke vaststelling is dat deze kritiek niet alleen komt uit de hoek van het gemeenschapsonderwijs, maar inzonderheid uit het vrij onderwijs. Dit is een nieuw gegeven. Mijnheer de Minister, tot hiertoe heeft u in de negen jaar dat u bevoegd bent voor het onderwijs, eigenlijk nooit problemen gekend met de sector van het vrij onderwijs. Nu moeten wij vaststellen dat zulks in belangrijke mate wel het geval is, omdat er blijkbaar een communicatiestoornis is ontstaan, misschien niet tussen de Guimardstraat en u zelf, maar wel tussen de samenstellende delen van de inrichtende machten van het vrij gesubsidieerd onderwijs. Dit fenomeen mag niet worden onderschat en ik zeg dit hier zonder leedvermaak. Ik stel het alleen vast en ervaar dat het veel sterker leeft dan men zich kan inbeelden.

Tijdens de negen jaar dat ik de eer heb deel uit te maken van het Parlement en van de Vlaamse Raad heb ik weinig contacten gehad met vertegenwoordigers van het vrij onderwijs. Gedurende de laatste maanden — en ik zeg dat zeer openhartig — heb ik eigenlijk meer contacten gehad met vertegenwoordigers van het vrij gesubsidieerd onderwijs dan met vertegenwoordigers van het gemeenschapsonderwijs.

De heer E. Van Rompuy : Dat is positief.

De heer E. Beysen : U mag dat positief noemen en het is in functie van mijn ervaring zeer belangrijk.

De heer E. Van Rompuy : Ik dacht dat de PVV een open partij was.

De heer E. Beysen : Ik zeg dit omdat het een aanwijzing geeft van een verruiming, waarvoor ik ten zeerste open sta. Dit wijst anderzijds op een

Beysen

bepaald ongenoegen en ongerustheid betreffende de toepassing van een aantal maatregelen, die nu worden doorgeduwd.

Ik wil daaraan nog een vierde bijzondere politieke beschouwing wijden en een vergelijking maken met de behandeling van de onderwijsaangelegenheden toen het onderwijs nog niet was gecommunautariseerd.

Enkele jaren geleden werden de onderwijsaangelegenheden zeer dikwijls ondoorzichtig gemaakt in de Schoolpactcommissie. Sommige hier aanwezige leden, die van de Schoolpactcommissie hebben deel uitgemaakt, zullen dat niet tegensprekend. Er was toen een groeiend ongenoegen over de manier waarop alles uiteindelijk werd bedisseld — wat naar mijn mening het juiste woord is — in een Commissie, die niet onbelangrijk was, maar die niet openaar was.

Zoals u weet heb ik toen zelf gezegd dat de werking van de Schoolpactcommissie aan een grondige herziening toe was. Wanneer ik nu vergelijk, stel ik vast dat de onderwijsaangelegenheden via mammoet- en andere dinosaurusdecreten opnieuw zeer ondoorzichtig worden gemaakt.

Mijnheer de Minister, dat is misschien een formalistisch verwijt, maar het is mijns inziens toch niet onbelangrijk. Twee opeenvolgende keren reeds worden wij, bij het einde van een parlementaire sessie, met een teveel omvattend ontwerp geconfronteerd. Zelfs wanneer daaraan in de Commissie een bespreking van 42 uren werd gewijd, kan een gevoel van ongenoegen niet worden onkend, wanneer bij het begin van de vakantieperiode over een decreet inzake het onderwijs moet worden gestemd.

Wanneer wij trachten te achterhalen waarom dit allemaal zo compact wordt gehouden, blijft er maar één duidelijke reden. De Minister heeft dat trouwens in een interview, dat hij enige tijd geleden heeft gegeven, ruiterlijk erkend. Hij heeft toen gezegd: „Waarom creëer ik mammoeten en dinosaurussen? Welnu, om-

De heer E. Beysen (PVV) had het in zijn betoog tijdens de bespreking van het lentedecreet onder meer over het eenheidstype

dat ik dan eigenlijk maar één keer het vertrouwen van mijn meerderheid nodig heb.” Dat is een niet-onbelangrijke bekentenis. Dat betekent immers dat de Minister van Onderwijs niet zo zeker is van dat vertrouwen van zijn meerderheid in alle aspecten van het onderwijsbeleid dat hij wil voeren. De commissiebesprekingen, die ik helaas wegens andere verplichtingen niet heb kunnen bijwonen — de enige bespreking trouwens in negen jaar tijd, die ik niet ten gronde heb bijgewoond — laten mij toe onomwonden het volgende te stellen. Indien men bijvoorbeeld voor het kunstonderwijs een afzonderlijk decreet zou hebben voorgesteld, zou men het waarschijnlijk niet hebben gehaald, noch in de Commissie, noch in de openbare vergadering.

Door de tactiek om alles ineens te bespreken moet slechts één keer verantwoordelijkheid over een algemeen concept worden gedragen, waardoor de Raad gedribbeld wordt over een niet onbelangrijk deel van de onderwijsmaterie. Dat kan het u niet verbazen dat er ook in het onderwijsmidden een grote mate van ont-

moediging wordt vastgesteld, omdat alles op die wijze zijn gang gaat. Dit alles om te onderstrepen dat het goed zou zijn het onderwijsbeleid in de toekomst veel doorzichtiger te maken door onder meer een afzonderlijk ontwerp van decreet per item, per materie in te dienen. Ik neem aan dat heel wat collega's, of zij nu behoren tot de meerderheid of de oppositie, mijn mening delen. Ik hoop dat dit de laatste keer is dat wij mammoeten of dinosaurussen moeten bespreken en dat wij in de toekomst materie per materie zullen kunnen behandelen. Deze werkwijze zal de discussie verscherpen, interessanter maken en bovendien het beleid nog beter schragen dan wanneer het allemaal moet gebeuren in uitgebreide ontwerpen, zoals in dit lentedecreet met zijn 220 artikelen.

Minister D. Coens : Mijnheer Beysen, ik wijs erop dat u toch rekening moet houden met de regeling van de werkzaamheden van de Raad.

Op dit moment zijn een viertal ontwerpen van decreet in voorbereiding die normaliter vóór januari nog in de Raad moeten worden behandeld.

Coens

Daarenboven zijn het geen kleintjes : het ontwerp van decreet over het universitair onderwijs — daarvan moet de hele wetgeving worden herschreven —, over het statuut van het onderwijzend personeel met daarin de hele reffectatieproblematiek, over het hoger kunstonderwijs, dat nog moet worden afgerond en waarover ik het vanmiddag in mijn antwoord zal hebben en over het OSP. Hoe wij de bespreking van deze vier grote ontwerpen van decreet — ik spreek hier niet vanuit partijpolitieke overwegingen — zullen moeten realiseren, is een probleem dat het Bureau van de Raad zal moeten oplossen.

Het verleden heeft ons geleerd — ik beken het ootmoedig — dat wij quasi alles inzake het onderwijs decretaal zullen moeten regelen. Maar dan moet men er ook rekening mee houden dat wij wekelijks commissievergaderingen zullen moeten houden en maandelijks decreten inzake het onderwijs behandelen. Dat is gewoon een vaststelling.

De heer E. Beysen : Ik dank de Minister dat hij dit onderstreept omdat zijn antwoord van belang is voor de regeling van de werkzaamheden.

Mijnheer de Minister, ik zei u dat de manier van werken waartoe wij nu worden verplicht, ook in de buitenwereld ongenoegen veroorzaakt. Dat ongenoegen spiegelt zich nog niet in die mate af, zoals dat wel aan de Franstalige kant momenteel het geval is. Ik vrees echter alleen dat de vonk die werd aangestoken door de Fransstalige onderwijssector bij het begin van het volgend schooljaar wel eens zou kunnen overslaan naar de Nederlandstalige onderwijswereld. En dan staan wij opnieuw nergens. Niemand heeft er immers enige baat bij om een schooljaar te laten beginnen in onduidelijkheid en vooral in termen waarbij acties belangrijker zijn dan het lesgeven. Ik vraag u daarom met aandrang om in de toekomst geen gebruik meer te maken van vakantiecirculars.

Het verwondert mij dat u niet wou ingaan op het voorstel van onze collega, de heer Deswaene, om het ver-

sturen van de circulars te beperken tot een bepaald gedeelte van het schooljaar. Normaal gezien moet de voorbereiding van een schooljaar reeds na de paasvakantie kunnen beginnen. Dat is de optimale voorwaarde waarin een volgend schooljaar kan worden voorbereid. Men zou dus na de paasvakantie over alle elementen moeten kunnen beschikken waarmee in september moet worden gestart. Wat nu gebeurt is aberrant en hiermee sluit ik mij aan bij de slotbeschouwing van collega Vermeiren.

U zegt dat, mocht u het niet hebben gedaan, er heel wat heibel zou zijn geweest. Dit echter ter zijde gelaten kan het toch niet dat u aan de hand van uitvoeringsbesluiten, die al werden getroffen vooraleer het decreet werd goedgekeurd, naar de scholen circulars stuurt. Dat gelijkt nergens op. Waar blijft de deontologie die u toch, als verantwoordelijke Minister, nauw aan het hart moet liggen.

U hebt uw best gedaan om op het einde van het schooljaar de scholen inderdaad via circulars te informeren. In sommige scholen zijn die circulars op 28 juni en in andere scholen op 3 juli 1990 toegekomen. Ik wil het echter niet hebben over die verschillende data, maar u moet toch ook weten dat dit niet het moment is om een volgend schooljaar degelijk voor te bereiden. Bovendien staan er in die circulars zaken die in de periode juli-augustus niet kunnen worden verwezenlijkt. Ik zal er slechts één citeren, met name dat de ouders moeten worden geconsulteerd inzake de organisatie van het secundair onderwijs. Hoe moet men daaraan beginnen wanneer men pas op 3 of 4 juli de onderrichting krijgt om dat vóór 1 september te organiseren. Dit is totaal onverantwoord.

Minister D. Coens : Ik wil daarover geen misverstand laten bestaan. Voor zover die oudercomités er zijn, kunnen zij geconsulteerd worden, anders is dat niet mogelijk. Het is pas vanaf september 1991 voor de ouders afdwingbaar.

De heer E. Beysen : Ik weet het. Ik zal dat niet ontkennen. Ik wil dit enkel als voorbeeld geven om te illustreren dat de manier waarop het ge-

beurt onaanvaardbaar is. Bovendien zijn er ook nog de repercussies voor de leerkrachten. Daarop zal ik straks terugkomen.

Ik vind het erg dat wij daar steeds opnieuw moeten op terugkomen. U zegt dat er geen vakantieklappen komen, maar u verbindt er zich niet toe om dit in de toekomst te vermijden. Ik geef er mij rekenschap van dat het moeilijk is, maar ik meen dat het optimaal zou zijn indien alles op het einde van de paasvakantie geregeld is.

Minister D. Coens : Dat is correct. Het is mijn bedoeling om het volgend jaar vroeger te regelen.

De heer E. Beysen : Ik wens nu een aantal inhoudelijke aspecten te behandelen, met name het eenheidstype, de sociale promotie, de methodescholen om ten slotte te eindigen met het financiële impact van het decreet.

Denken dat met het omzetten van het besluit in een decreet de strijd over het eenheidstype is gestreden, is zijn wensen voor werkelijk nemen. Immers, de discussie tussen de vernieuwers en de traditionalisten is zeker en vast niet uitgeput. Wij hebben daaraan in de Commissie veel tijd besteed door onder meer de vertegenwoordigers van het IPOC te aanhoren, een confrontatie die mijns inziens zeer nuttig is geweest, maar waaruit, naar mijn gevoelen althans, niet de passende conclusies zijn getrokken. Ik denk nochtans dat, indien men zich op dat vlak iets meer flexibel had opgesteld, men had kunnen vermijden dat de vertegenwoordigers van het IPOC opnieuw stappen zouden hebben ondernomen om bijvoorbeeld dit gedeelte van het ontwerp van decreet bij het Arbitragehof aanhangig te maken.

Mijnheer de Minister, dit deel van het decreet hangt dus opnieuw als een zwaard van Damocles boven uw hoofd, want u kent de uiteindelijke uitspraak van het Arbitragehof niet.

Minister D. Coens : Dat weet men nooit vooraf.

De heer E. Beysen : Door iets meer aan de verwachtingen van het IPOC

Beysen

tegemoet te komen, had men deze situatie kunnen vermijden. En het IPOC is toch een niet onbelangrijke vertegenwoordiger van de instellingen van het vrij gesubsidieerd onderwijs.

Het heeft mij verrast dat de omzetting van het besluit in een decreet nagenoeg geen aanleiding gaf tot wijzigingen in de inhoud. De discussie ging ook eerder over het aantal uren dan over de inhoud van de leervakken. Dat betreur ik.

Mijnheer de Minister, zoals u weet hadden wij het aantal gemeenschappelijke uren nog wat lager gewild, omdat daardoor de keuzewaaier groter wordt. Ik betreur ook dat van deze gelegenheid geen gebruik werd gemaakt om de inhoud zelf van de leervakken te evalueren. In deze snel wijzigende wereld lijken een aantal leerinhouden mij achterhaald. Ik ben het niet eens met een aantal leerprogramma's, omdat ze onvoldoende plaats maken voor nieuwe vakken die voor toekomstig afgestudeerden wel nuttig zouden zijn, zowel in het maatschappelijk leven als in het bedrijfsleven. Over het eenheidstype verkeren wij dus nog altijd in het ongewisse, omdat de verdedigers van het traditionele type de strijd niet hebben opgegeven.

De heer C. Moors : Ik kan er in komen dat men het type II verdedigt omwille van eigen klassieke vorming en wat daarmee gepaard gaat. Deze visie zou volgens mij dan wel gestalte moeten kunnen krijgen in een globaal concept. En voor mij zou er een afwijking mogelijk moeten zijn voor scholen die voorstander zijn van dat globaal concept. Dit is mogelijk via artikel 53bis dat een uitzonderingsprocedure mogelijk maakt. Ik zie in die mogelijkheid meer dan in die twee à drie uur keuzemogelijkheid in de eerste jaren. Zulke afwijkingen lijken mij minder om pedagogische redenen dan wel om andere redenen te worden aangewend, op enkele uitzonderingen na.

De heer E. Beysen : Dat is iets anders, mijnheer Moors.

De heer C. Moors : De kleine afwijking van 2 à 3 uur keuzepakket kan aanleiding geven tot een echte concurrentieslag tussen de verschillende scholen.

De Voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw N. Maes : Ik wil maar heel even het woord, mijnheer de Voorzitter, om de heer Beysen bij te treden. Ik meen niet dat de PW ooit een groot verdediger is geweest van het type II. Ik ben dat wel en ik ben daarover niet beschaamd. Ik ben dat ook gebleven, niet dat ik een tegenstander was van het VSO. Ik vond echter dat het traditioneel onderwijs zich bijzonder goed verdedigde en ook een goed pedagogisch concept had. Het had bijgevolg het recht zich te verdedigen. Ik ben erover verheugd dat, door de uitzondering die in het decreet is ingeschreven en de positieve benadering die de heer Moors eraan geeft, men ook vanuit het traditioneel onderwijs begrijpt dat niet alleen het verminderen van de stam een oplossing is maar ook dat het pedagogisch concept had. Het had bijgevolg het recht zich te verdedigen. Ik ben erover verheugd dat, door de uitzondering die in het decreet is ingeschreven en de positieve benadering die de heer Moors eraan geeft, men ook vanuit het traditioneel onderwijs begrijpt dat niet alleen het verminderen van de stam een oplossing is, maar ook dat het pedagogisch concept dat zij verdedigen kan worden ingebracht. Dit wordt onderstreept door de bevestiging van de Minister en door de uitdrukkelijke manier waarop in het verslag wordt bepaald aan welke voorwaarden het concept moet beantwoorden.

Wij moeten de verbetering van het concept dat door de voorstanders van het secundair vrij onderwijs — dat nog altijd veertig ten honderd vertegenwoordigt — wordt verdedigd, de eer geven die het toekomt. Dat had hier misschien kunnen gebeuren. Daarom heb ik mij onthouden bij het amendement dat uw fractie heeft ingediend in verband met de vermindering van de stam. Het was mij wel niet duidelijk wat u dan wel wou laten vallen in die stam. Ook in ver-

band met de 24 uren heeft uw fractie geen duidelijk antwoord gegeven.

De heer E. Beysen : Uw onderbreking, mevrouw Maes, is een belangrijke onderbreking. Zij toont aan dat, mits een doorgedreven inspanning, wij eigenlijk veel verder hadden kunnen gaan.

Collega Baldewijns heeft gezegd blij te zijn met het eenheidstype omdat nu kan worden gesproken over één algemeen netoverschrijdend pedagogisch concept, waardoor de concurrentiestrijd kan worden vermeden. Dat is één opvatting. Ik kan ze onderschrijven op voorwaarde dat die drempel inderdaad kan worden naar beneden gebracht tot 24 uur. Die 24 uren zijn geen fetisj, maar maken het mogelijk een brede keuzewaaier aan te bieden waarbinnen de benadering van het type II mogelijk is.

Mevrouw N. Maes : Nu ook. Het gaat slechts om enkele uren.

De heer E. Beysen : Dat geloof ik niet. Het feit dat er in artikel 53, paragraaf 2 een uitzondering is ingeschreven wijst erop dat inderdaad rekening werd gehouden met een niet onbelangrijke bekommernis die leeft bij een groot deel van de onderwijssector.

Ofwel had men die uitzonderingsprocedure moeten vermijden door een eenheidstype aan te bieden met een ruime keuzemogelijkheid, waarbinnen naar de type II-formule kan worden geëvolueerd, ofwel schrijft men de uitzonderingsprocedure in het artikel in en wordt zij onderworpen aan redelijk strenge normen. Wanneer u vindt dat ik mij vergis, mijnheer de Minister, dan moet u mij maar verbeteren.

Ook hier blijft natuurlijk de concurrentie gelden. Alles hangt ervan af in hoeverre de Minister uiteindelijk zijn akkoord zal geven aan die instellingen die op dit artikel een beroep kunnen doen. Men zoekt dus in de richting van een detaillistische oplossing met individuele afwijkingen, wat mij persoonlijk niet zo gelukkig stemt.

Met het aanvaarden van ons amendement ware de situatie duidelijker ge-

Beysen

weest. Ook zou de bekommernis die ik met de heer Moors deel, onder-
vangen kunnen worden, omdat vol-
gens mij de concurrentie zich niet zo
sterk zal afspelen. Ik ben er steeds
voorstander van geweest dat niet elke
school hetzelfde aanbod moet ver-
strekken. Daarom willen wij het aan-
tal uren dat vrij te kiezen is uitbrei-
den, liever dan de formule met arti-
kel 53, paragraaf 2 te verkiezen. Het
is een verschil in benadering maar
mits overleg met de voorstanders van
het type II haden wij verder kunnen
staan.

Minister D. Coens : Binnen dat ka-
der dat heel soepel is kunnen de di-
verse scholen hun eigen pedagogi-
sche projecten voldoende realiseren.

Mevrouw N. Maes : De huidige
Grieks-Latijnse en moderne huma-
niora's kunnen zich op een paar uur
na terugvinden in dit model.

De heer E. Beysen : Ter zake ver-
schillen wij van opvatting.

Mevrouw N. Maes : Dat is geen op-
vatting maar een vaststelling.

De heer E. Beysen : Daarom zullen
wij het amendement met betrekking
tot die 24 uur opnieuw indienen.

Mevrouw N. Maes : Ik verdedig
reeds jaren de stelling dat er een kwa-
liteitsgarantie moet zijn, dat dit af-
hangt van een behoorlijke inhoud
van de gemeenschappelijke stam en
dat daarnaast een pedagogisch pro-
fiel voor iedere school mogelijk moet
zijn.

De heer M. Van Peel : Wat u nu zegt
is juist. Het is een kwestie van keu-
zes. Ik ben de mening toegedaan dat
de keuze die nu werd gemaakt vol-
doende ruim is. Ik heb er ook voor
gewaarschuwd dat wij moeten belet-
ten dat artikel 53, paragraaf 2 zo zou
worden geïnterpreteerd dat men op-
nieuw in een concurrentieslag terecht
komt, met andere woorden dat scho-
len op basis daarvan zich zouden
kunnen afficheren als zijnde artikel
53, paragraaf 2-scholen, scholen die
de uitzondering hebben gekregen en
daarom dus beter zijn. In de Com-
missie hebben wij voortdurend ge-

zegd dat de kwaliteit van een school
vooral afhangt van de personen die
voor de klas staan, daarover is iede-
ren het eens. Het gaat dus over indi-
viduele afwijkingen, gekoppeld aan
een globaal concept en niet over uit-
gestrooide afwijkingen die ons op-
nieuw in een concurrentieslag kun-
nen brengen. Dat is geenszins de be-
doeling .

De heer E. Beysen : Dat hebben wij
niet in de hand. Later zal moeten
blijken of die individuele afwijkingen
niet de aanleiding zullen geven tot de
53.2-scholen. Wij hebben dat niet in
de hand. Het zal zich later moeten
manifesteren aan de hand van afwij-
kingen die individueel zullen worden
toegestaan.

Ik maak nog twee inhoudelijke be-
merkingen over de sociale promotie
en over de methodescholen. Na het
beluisteren van dit debat blijkt er een
algemene zienswijze te zijn waarbij
zeker voor de sociale promotie de cu-
mulherziening opnieuw moet worden
bekeken. Daarbij rijst ook het pro-
bleem van de voordrachtgevers.

Ik hoop dat de Minister desbetref-
fend het oor te luisteren heeft gelegd
bij degenen die daarvoor hebben ge-
pleit. Immers, zoals een lid terecht
heeft benadrukt, kan het begin van
de jaren 80 niet worden vergeleken
met het begin van de jaren 90. Vooral
wat betreft de sociale programmatie
moet de link met het bedrijfsleven
veel strakker worden gelegd. Het on-
derwijs moet meer en meer een be-
roep doen op personen met ervaring
uit het bedrijfsleven. Het gaat dan
niet op dat de honorering van de
voordrachtgevers wordt beperkt.

Ik meen, mijnheer de Minister, dat
het onderwijs, ook op het vlak van
de sociale promotie een eersteplans-
rol moet blijven spelen, wat nu niet
zo evident meer is. Als ik vaststel hoe
groot de concurrentie is vanwege bij-
voorbeeld de cursussen van het
VDAB en de cursussen in de mid-
denstandsopleiding , dan wordt de rol
van het onderwijs daarin kleiner. Ik
zie dat met lede ogen aan.

Vooral het verhogen van de inschrij-
vingsgelden speelt hierbij een belang-
rijke rol. Deze verhoging heeft tij-

dens een vorige legislatuur aanleiding
gegeven tot een verloop in het onder-
wijs van de sociale promotie. Indien
nu de inschrijvingsgelden opnieuw
worden aangepast, zal dezelfde trend
worden voortgezet. De Executieve
moet zich hierover verder bezinnen.
De gepaste maatregelen moeten wor-
den genomen, zodat de kwaliteit van
het onderwijs in de sociale promotie
in de toekomst blijft gewaarborgd.

Het was mijn bedoeling ook nog even
te handelen over de methodescholen,
want enkele kranteberichten daar-
over hebben bij mij wel wat vragen
opgeroepen. Ik meen dat zowat ie-
dereen het bezoek heeft gekregen
van vertegenwoordigers van die me-
thodescholen en het is hun goed recht
om dat te doen. Zij hebben ook dui-
delijk te kennen gegeven wat hun
desiderata waren en dat is niet onbe-
langrijk. Immers, het is niet zo van-
zelfsprekend dat in dergelijke geval-
len ook nog duidelijk wordt geformu-
leerd waar men op aanstuurt.

Wat mij stoort is dat blijkbaar via de
besprekingen in de Commissie toe-
zeggingen werden gedaan die tijdens
de bespreking van het decreet niet
tot uiting komen. Er blijkt ook een
onderhoud te zijn geweest tussen de
Minister en de vertegenwoordigers
van de methodescholen. Graag kreeg
ik in de openbare vergadering vanwe-
ge de Minister iets meer te horen
over deze toezeggingen.

Minister D. Coens : Ik heb niets an-
ders gezegd dan wat ik reeds in de
Commissie had gezegd.

De heer M. Van Peel : Het verwon-
dert mij dat men na de uitvoerige
antwoorden in de Commissie, die
zeer bevredigend waren, achteraf
nog eens als het ware dezelfde weg
heeft bewandeld. Als ik het goed be-
grijp heeft de Minister toch geen an-
dere dingen gezegd dan in de Com-
missie.

De heer E. Beysen : Mijnheer de Mi-
nister, u bevestigt hiermee dat er in
een Steinerschool 36 uur kunnen
worden gegeven volgens het eigen
pedagogisch concept, dat er eventue-
el op zaterdag les kan worden gege-
ven, maar dat u geen uitzondering
maakt voor de tellingsdatum van 1

Beysen

februari. De Steinerscholen bevinden zich in een specifieke situatie, omdat zij uitbreiden, terwijl andere eerder aan inkrimpen moeten denken. Misschien moet toch wel eens worden onderzocht of er gelet op deze uitzonderlijke omstandigheden ook geen uitzondering moet worden gemaakt voor het tellen van de leerlingen. Ik ben er trouwens van overtuigd dat deze situatie van zeer tijdelijke aard is.

Minister D. Coens : Ik heb er reeds op gewezen dat de Executieve voor elk individueel geval kan beslissen hiervoor het rollend fonds aan te spreken. Voor iedereen geldt echter de tellingsdatum van 1 februari. Behalve de Steinerscholen kunnen ook andere van dit rollend fonds gebruik maken, indien zij door bepaalde omstandigheden, zoals bijvoorbeeld het verdwijnen van een concurrerende instelling, een groei kennen. Er zijn overigens middelen uitgetrokken om dit rollend fonds te spijzen.

De heer E. Beysen : Mijnheer de Voorzitter, tot slot ga ik nog even in op het financiële impact van het decreet. Dit is één van de meest onduidelijke aspecten. Er is wel één zaak duidelijk, namelijk dat de kleinsten opnieuw de grootste klappen krijgen. Er moet ongeveer 2 miljard worden bespaard en dit is vooral nadelig voor de vroegere VSO-scholen, dus inzonderheid het officieel onderwijs. U hebt getracht de klappen op te vangen door het inschakelen van een zogenaamd herstructureringsfonds, dat u de urenbank noemt. Dit is mijns inziens slechts een schaamlapje.

Wij zullen opnieuw moeten vaststellen dat de klappen harder zullen aankomen dan oorspronkelijk verwacht. Ik geef één voorbeeld. In het secundair onderwijs beperkt u het aantal gesubsidieerde uren tot 34. In sommige wetenschappelijke afdelingen van gemeenschapsscholen geeft men echter 36 uur. Het feit dat er dus 2 uur bijkomend moeten wegvallen is echter nergens in de bespreking van dit decreet aan bod gekomen. Het zal dus nog een beetje duren alvorens we de werkelijke repercussie van de maatregelen op de leerkrachten kunnen inschatten.

De urenbank of het herstructureringsfonds is eigenlijk opnieuw een middel om te verdelen en te heersen. U weet dat dit de concurrentie tussen bepaalde scholen enkel zal opdrijven. Dit is dus geen goed middel. U wordt er samen met de Vlaamse Raad bijna elk jaar toe gedwongen om budgettaire redenen te sleutelen aan de onderwijsnormen.

Onlangs al de inspanningen die wij over een periode van negen jaar hebben geleverd, moeten wij vaststellen dat elke aanpassing van de normen tot nog toe vastgesteld en vastgelegd, niet voldoende bleek voor de beheersing van de onderwijsuitgaven. Ondanks het impact van de denataliteit bereikt men nooit het verhoopte resultaat. Wij worden nu reeds jaren geconfronteerd met denataliteitsverschijnselen, maar op het budgettaire vlak vertalen deze zich niet navenant. Hiervoor bestaan verschillende redenen. Ongeveer hetzelfde gebeurt met de werkloosheid : ze daalt gestaag en toch is het budgettaire impact minder groot dan het peil van de daling. Wij kunnen toch niet jaarlijks blijven sleutelen aan de normen inzake onderwijs ? Op een bepaald ogenblik weet men immers niet meer voldoende creativiteit op te brengen.

Wij zullen het dus duidelijk over een andere boeg moeten durven gooien. Ik leg duidelijk de nadruk op het woord durven. Wij zullen de moed moeten opbrengen om het onderwijsaanbod, dat te veel versnipperd is over de verschillende netten, naar zijn waarde te beoordelen. Dat zal op een ernstige wijze moeten gebeuren. Volgens mij is het de enige methode om paal en perk te stellen aan de verscheidene oefeningen die nu achtereenvolgens worden gemaakt. Met andere woorden, zolang de respectievelijke Onderwijsministers zich zullen moeten blijven opstellen als brandweermannen die elk jaar de schoolbrand trachten te blussen, zijn wij niet op de goede weg. Op die manier zullen wij steeds worden geconfronteerd met schokgolven en met een aanzwellend ongenoegen in de onderwijsmiddelen. Wij zullen het onderwijsaanbod kritisch moeten evalueren en een aantal passende, vaak netoverschrijdende maatregelen

treffen. Indien wij niet bereid zijn deze stap te zetten, nu er een grotere openheid werd vastgesteld, zullen wij **nog jaren** bezig blijven met te sleutelen aan de onderwijsnormen. Dit zal de kwaliteit van het onderwijs zeker niet verbeteren en enkel verder groeiend ongenoegen veroorzaken.

Mijnheer de Minister, ik hoop dat wij de inspanningen samen zullen leveren. Het onderwijs is immers van fundamenteel belang voor de toekomst van de maatschappij. Wij zullen de heilige huisjes moeten durven afbreken.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden.

Ik stel voor dat wij om 14 uur hervatten met de interpellaties van de heren Vanhorenbeek en De Groot, vervolgens de Minister aanhoren en daarna de artikelsgewijze bespreking aanvaarten.

Wij komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— **De vergadering wordt gesloten om 12.25 uur.**
